

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, CSÜTÖRTÖK 1925 október 22.

282. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

„Buta és lelketlen korteskedés“

Végre kezdenek nekünk igazat adni, akik öt év óta rángatjuk a lelkiismeret Szent-Lélek csöngetyűjét, évek óta bizonyítjuk, igazoljuk, dokumentáljuk, hogy igazságtalan az a földosztás, amelyik mindenkinek ad földet, csak a föld szerelmes munkásainak nem. Évek óta hurcoljuk ki a világ piacára nagy szomorúságainkat: mi lesz a Vajdaság zsíros, puha, minden kaparára uzsorakamatot fizető humuszából, ha nem azoknak adják a földet, akik tradícióként örökölték a bácskai földön született s a bácskai földbe temetett őseiktől a föld szeretetét, a föld ismeretét, a földhöz értést, akiknek egyetlen foglalkozásuk, egyetlen életlehetőségük, egyetlen kenyéradó gazdájuk — a föld s akik elpusztulnak, vagy kivándorolnak, ha kiveszik kezükből az eke szarvát. Konokul és fátumosan a föld munkásai ők, el nem mozdulnak azokról a rögökről, a hova a születés véletlenül kidobta őket. Magasabb napszám nem vitte be őket a városba, hiába ígérték nekik aranyhegyeket, a fekete kenyér is összetartotta őket apáik sírhalmá, a vérrel, verejtékkel termővé, porhanyóvá nemesített ugar. Igaz, szegények és magyarok ők. Ám a föld nem vezényszóra terem, mint ahogy az ágyu süll el s még az ágyunak is mindegy — ahogy valamikor Fejérváry Géza mondta — hogy milyen nyelven vezénylik. A földnek nem vezényszó kell, nem nacionalista jelszavak; nem aratnak buzát azok, akik a türelmetlenség konkolyát vetik belé. A földnek szeretet kell, hozzáértés, áldozatkészség, munka, ernyedetlen kitartás s napkeltétől napnyugtáig győző fáradhatatlanság, a földnek mindegy, hogy szláv vagy magyar dalokat füttyörész-e fölötte, csak tudja a kaszát a kezében tartani az, aki rá lép s aki áldott kenyeret követel tőle egy pár szem buzáért.

Mindezt elsírtuk százszor, elpanaszoltuk ezerszer — hiába. Akit édes anyja magyar szóra tanított, nem kapott földet, de földhöz jutottak azoknak ezrei, akiknek csak azért kellett a Vajdaság földje, hogy üzérkedni tudjanak vele. Végre a délbánati radikális gyűlés is magáévá tette sérelmeinket és panaszainkat. Földet csak vajdaságiak kaphatnak a Vajdaságon — mondották nem az elégtelenekek, nem az illoyalis kisebbségek, hanem a kormányparti radikálisok konferenciája. S ami az agrárreform terén eddig történt, az mind hibás volt — mondta ott a radikális párti előadó.

S azóta, mint mikor a zenekar átveszi az egyik hangszer melódiáját, egyre öblösebben, egyre hangosabban s egyre inkább unisonoan hangzik fel a panasz s váddá és itéletté erősödik az elégedetlenség. Az agrárminiszter radikális államtitkárát talán nem lehet megvédeni azzal, hogy elfogult a vajdaságiak javára. S mit mond az agrárügyek radikális párti megfigyelője? „A vajdasági telepítési viszonyok rendkívül elszomorítóak. Az agrárreform során kiosztott földek legnagyobb része illetéktelenek kezébe került. Idegenek kaptak mindent, a helybeli szegények semmit. A földhöz juttatott idegenek spekulálnak a kapott földdel. A szerb gondolat veszt, ha a telepítésnek ez a módja megmarad.“

Végre azt halljuk, hogy nem azok az idegenek, akik itt élnek és földre szomjaznak a Vajdaságban, hanem azok, akiket az ország messzi vidékeiről hoztak ide a nacionalista jelszavak. De — nemcsak a szerb gondolat veszt ezzel a telepítéssel; fölmérhetetlenül sokat veszt az ország gazdasága, elveszti termőerejét a föld,

elveszti támasztékát a legigazibb devizaközpont, a vajdasági föld s elvesztik kenyerüket, szerszámukat, munkájukat a legértékesebb szakmunkások, a vajdasági földmívesek.

Radics István kevésbé választékosan nyilatkozik az agrárreformról, mint az agrárügyek miniszteriumának államtitkára. „Az agrárreform, — írja a *Dom* legutolsó számában Radics — amit a Vajdaságban végrehajtottak, buta és lelketlen pártkorteskedés volt, nem pedig áldásos rendezése a birtokviszonyoknak“. Radics István megállapításainak nem merünk ellentmondani mi, mert nem mondanak ellen a tények. Szabad-e azt tenni, hogy buta és lelketlen pártkorteskedés kedvéért tönkretegyék a Vajdaságot, az ország élestarát, a dinar kurzusának megszilárdítóját, szabad-e azt megengedni, hogy buta és lelketlen pártkorteskedés miatt ki kelljen vándorolni az országból a legkitünőbb, leghozzáértőbb, legmunkásabb s legtöbbit verejtékező gazdasági munkásoknak, a magyar szegényeknek?

Megnyilt a parlament új ülészaka

Csütörtökön választják meg a pénzügyi bizottságot

A nemzetgyűlés szerda délutáni ülése, amelyen megtörtént a parlament új ülészakájának megnyitása, — amint előrelátható volt, — minden izgalom nélkül folyt le.

Nagyon kevés képviselő jelenlétében nyitja meg az ülést 5 óra 10 perckor Szubotics elnök. *Bacsinics* jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, amit a parlament vita nélkül elfogad. Ezután néhány más jelentés felolvasása következik, majd rátérnek a napirendre.

Pasic miniszterelnök felolvassa a parlament új ülészakájának megnyitásáról szóló legfelsőbb kéziratot, a mit a képviselők állva haligatnak végig.

Szubotics elnök válaszol ezután Wilder független demokrata képviselőnek hozzáintézett kérdésére. Wilder azt kérdezi a szkupstina elnökétől, hogy az elnökség miért hívta össze szerda délutánra a nemzetgyűlést, amikor az előző napi ülésen azt közölte, hogy a legközelebbi ülést írásban fogják összehívni, az alkotmány értelmében pedig az ülés időpontjáról legalább nyolc nappal előbb értesíteni kellett volna a képviselőket. Így most a képviselők nagy része elutazott és nem vehetett részt az ülésen.

Szubotics elnök válaszában a házszabályokra hivatkozik, amelyek szerint az új elnök megválasztásáról értesíteni tartozik a kormány elnökét, aki ezután közli a házelnökkel, hogy a királyi trónbeszéddel, vagy legfelsőbb kéziratral mi-

kor nyitják meg az ülészakot. Ez kedden délután fél hétkor történt meg, a miniszterelnök személyesen közölte vele, hogy szerdán délután öt órakor kívánja felolvasni a királyi kéziratát.

Wilder válaszában kijelenti, hogy nincs meglegedve az elnök válaszával. Az ülés meghívója szerint a tárgysorozaton a napirend megállapítása szerepel. Azt ajánlja az elnöknek, hogy a jövőben néhány nappal előbb értesítse a képviselőket az ülésről.

Az elnök kijelenti, hogy e tanácsot nem fogadhatja el, mert nem tudja, hogy 1925 október 20-ikán is ő lesz-e a szkupstina elnöke. (Nagy derűltés.)

Ezután rátérnek a napirendre, a következő ülés napirendjének megállapítására. Egyhangulag elfogadják az elnök indítványát, hogy a csütörtök délelőtti ülés napirendjére a pénzügyi bizottság megválasztását és a rokkanttörvény tárgyalását tűzzék ki.

E'őkészületek a pénzügyi bizottság megválasztására

Radics Pavle agrárreformügyi miniszter szerdán felkereste *Pasic*ot és hosszasan tanácskozott vele. A tanácskozáson elhatározták, hogy a két kormánypart közös listával vesz részt a pénzügyi bizottság megválasztásában, ami csütörtökre van kitűzve. Arra számítanak, hogy 21 kormányparti és 10 ellenzéki tag kerül be a pénzügyi bizottságba.

Az ellenzékben 3 Davidovics-párti, 2 klerikális, 1 muzulmán, 1 Zajednica-párti, 2 Pribicsevics-párti, a német párt és földmíves-párt részéről közösen 1 tag megválasztása várható. A pénzügyi bizottság elnöke minden valószínűség szerint *Radonics* Jován dr. marad.

Az ellenzéki blukk vezeterei, *Davidovics*, *Korosec* és *Spaho* szerdán délelőtt a parlament épületében konferenciát tartottak és megállapodtak a blokkhoz tartozó pártok jelöltjeinek személyében, akiket a három párt a pénzügyi bizottságba delegál. Csütörtökön délelőtt a pártvezérek kollégiuma tart ülést a pénzügyi bizottsági választások megbeszélésére. A pártvezérek kollégiumában előreláthatólag meg egyezés fog létrejönni a pénzügyi bizottság tagjainak egyhangu megválasztására nézve.

A parlament csütörtöki ülésének napirendje

Beogradból jelentik: *Pasic* miniszterelnököt szerdán délelőtt felkereste hivatalában Szubotics, a Ház alelnöke, aki a parlament munkaprogramjáról tárgyalt a miniszterelnökkel. Megállapodtak abban, hogy a csütörtöki ülésen megválasztják a pénzügyi bizottság tagjait, aztán napirendre tűzik a rokkanttörvényt.

A csütörtöki napon a parlamenttel egyidejűleg ülést tart a vámtarifát kidolgozó bizottság, valamint a Lukinics Edó ügyében kiküldött ankéttbizottság.

A demokrata párt főbizottsága szombaton ülést tart

A demokrata-párt főbizottsága szombaton a párt új klubhelyiségében ülést tart. A főbizottsági ülésen *Davidovics* Ljuba ismertetni fogja a politikai helyzetet.

A Pribicsevics-párt ülése

A független demokrata-párt szerdán délután klubülést tartott, amelyen Szubotics Nikolának, a parlament alelnökének szerintük házszabályellenes magatartásával foglalkoztak és elhatározták, hogy *Wilder* volt belügyi államtitkár szerdai felszólalásán kívül a parlamentben legközelebb újra szóváteszik a házszabályok megsértését.

Radics csütörtök reggel érkezik Beogradba

Radics István szerda este *Macek* Vlatko és *Kosutics* Agoston társaságában megérkezett Beogradba. A horvát parasztpárt vezére csütörtökön felkeresi *Pasic* miniszterelnököt, akivel a kormány-rekonstrukció kérdésében és ezzel kapcsolatban kormányba való belépése ügyében fog tanácskozást folytatni.

A király egészségi állapota javult

Udvari körökből eredő értesülés szerint Alekszandar király egészségi állapotában lényeges javulás állt be és valószínű, hogy öfélése pár napon belül teljesen felgyógyul.

„Az idegenből hozott feleség“

Egy budapesti törzsvost elválasztott a bíróság szerb nemzetiségű feleségétől, mert „nemzetgyalázást“ követett el

Budapestről jelentik: K. F. dr. volt honvéd törzsvost, aki a háború alatt egy beogradi hadikórháznak volt a vezetője, már háromszor adott be válókeresetet felesége ellen. A volt törzsvost Beogradban ismerkedett meg feleségével, aki szerb nő, egy előkelő beogradi ruha-nagykereskedő leánya és a fegyverszüneti szerződés megkötése után nyomban feleségül vette. Az asszony kívánságára kivált a hadsereg kötelékéből és magángyakorlatot kezdett, de nem ment jól a prakszisa, anyagi bajai támadtak és K. F. dr. végül is arra a belátásra jutott, hogy nem élhet tovább a feleségével.

A törvényszék háromszor elutasította a válókeresetet, azon az alapon, hogy a megjelölt házasságbontó ok nem elég súlyos. Az orvos ekkor — negyedik keresetében — arra hivatkozott, hogy szerb származása felesége állandóan sérteteli őt hazafias érületében és ez lehetetlenné teszi számára az együttélést.

Az elsőfokú bíróság letárgyalta a keresetet és kimondta, hogy beigazolódott ugyan, hogy az asszony nemzetgyalázó kijelentéseket tett, de ez még nem ok a házasság felbontására.

A tábla másodfokon helybenhagyta a törvényszék döntését.

A férjnek — így szól a táblai ítélet indokolása — számolnia kell azzal a körülménnyel, hogy idegenből hozott felesége nem tud oly hamar beilleszkedni új környezetébe és ha tesz is minden magyar ember érületét sértő kifejezéseket, mentségül szolgál, hogy más légkörben nőtt fel. Ilyen körülmények között az ilyen sértő kijelentés nem lehet házasságbontó ok.

Az orvos, aki mindenáron válni akart, felekezett a kuriához. A legfelsőbb bírói fórum azután megváltoztatta az előző döntéseket és felbontotta a házasságot.

— Ebben az esetben — mondja a ku-

ria ítélete — tekintetbe volt veendő a férfi társadalmi állása, magas katonatiszti minősége, kényesebb és érzékenyebb hazafiasabb lelkülete és ezért joga van elválasztását kérni attól az asszonytól, aki éppen ebben az érületében sérti meg. Mint volt katonatiszt, aki férfikora legszebb éveit a hadsereg

szolgálatában föltötte el, végigküzdötte a világháborút és magas rangot ért el, nem élhet házasságközösségben olyan asszonnyal, aki nem tudja méltányolni férjének hazájdhoz való hűségese ragaszkodását és kitartását akkor is, amikor ez számára igényeiről való lemondást jelent.

A becskerekai pénzügyigazgatóságnak az év végén nem lesz hátraléka

Elmarad a vajdasági pénzügyigazgató-csere — Pájics Mihajlo Suboticán, Eremin Ozren Becskereken marad

A becskerekai pénzügyigazgatóságon október 15-én kezdte meg munkáját a forgalmi adókirovó bizottság. A forgalmi adót ugyanaz a bizottság veti ki, amely a múlt évben harmadosztályu kereseti adókirovéseket eszközölte, elnöke Stefanovics Joca. A bizottság hatásköre kiterjed az egész veliki-becskekéri pénzügyi járásra, tehát Becskereken városra és 42 községre, amelyeknek forgalmi adóját 1921-től 1925-ig bezárólag, tehát öt évről visszamenőleg kell megállapítani. Sorrendben először a községeket veszik elő és legvégül kerül majd sor Veliki-becskekerek városra, a bizottság előadója reméli, hogy a hatalmas anyag mellett is a munkát másfél hónap alatt november végére befejezik, a kirovések ugyanis könnyen áttekinthető pozitív alakra, a törvényben kötelező lett forgalmi adóvekre támaszkodnak. Az adózók által vezetett forgalmi adóveket a bizottság általános ámban elfogadja a kirovés alapjának, joga van azonban a többi üzleti könyvek felülvizsgálásával meggyőződni arról, hogy az adózó valóban feltüntette-e üzleti forgalmát a bevallási iven. A becskerekai pénzügyigazgatóságon nyert értesüléseink szerint a bizottság előadója gyanus esetekben élni is fog ezzel a joggal és a pénzügyigazgatóság szigorúan megbírsá-

golja azokat, akik hamis tételeket nyújtottak fel.

A forgalmi adó kirovésével a becskerekai pénzügyigazgatóság területén minden adókirovés elkészült egész 1925. december 31-ig, kivéve a vagyon- és jövedelemadót, amelyet 1925-re még nem állapítottak meg, ennek kirovésére azonban csak a jövő évben kerül sor, amikor egyet-erre fogják megállapítani a jövedelemadót 1925-re és 1926-ra.

A becskerekai pénzügyigazgatóság — az adózók nem éppen általános öröme — először lesz kész az összes kirovésekkel és 1926. januárban a főlebbezések elintézésébe kezd hozzá. A pénzügyigazgató tervei szerint jövő év elején egy felszólamlási bizottság fogja tárgyalni a vagyon-, jövedelem- és hádnyereségadó kirovés elleni felebbezéseket, egyidejűleg egy másik bizottság a harmadosztályu kereseti adó- és a forgalmi adó felebbezéseket tárgyalja le, végül a vármegyei közigazgatási bizottság is ugyanezzel foglalkozik majd a negyedosztályu kereseti adókirovések elleni felszólamlásokkal. Mind a három felszólamlási bizottság egyidőben — januárban, februárban és márciusban — fogja a tárgyalásokat megtartani.

Érdekes aktuális problémája a becskerekai és egyúttal a szubotica-

pénzügyigazgatóságnak a két pénzügyigazgató kölesönös áthelyezése. Az áthelyezésről szóló ukázt már egy hónappal ezelőtt kézhez kapták Pájics Mihajlo pénzügyigazgató Suboticán és Eremin Ozren Becskereken, de a rendelkezést még mindig nem hajtották végre, sőt most már szinte kétségtelen, hogy a pénzügyigazgató csere elmarad, mert mind a két fél ilyen irányban tett lépéseket. A szubotica-i pénzügyigazgató hír szerint már meg is kapta a végzést visszahelyezéséről és most is hivatalban van, Eremin becskerekai pénzügyigazgató pedig jelenleg tíz napi szabadságon van, amelynek letelte után valószínűleg szintén régi állását fogja elfoglalni. Megállapítható különben, hogy Eremin pénzügyigazgató és a becskerekai kereskedők és pártkorifeusok közötti viszony rendkívül javult.

Az öccs

aki betörni jár Jugoszláviából bátyja budapesti üzletébe

Budapestről jelentik: Reisz Lajos budapesti nagykereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek a pincén keresztül betörték üzletébe ahonnan nagymennyiségű árut vittek el.

A bejelentés alkalmával elmondta Reisz, hogy már harmadszor törték be ugyanazon az uton az üzletébe. Az első betörés 1916-ban, a második 1921-ben volt. A második betörés alkalmával sikerült elfogni a tettest, akiben Reisz megdöbbenve ismert rá öccsére, Reisz Samura, aki Jugoszláviából — ahol állandó lakos — rándult fel a betörés végrehajtására. Reisz Lajos akkor nem kívánta öccse megbüntetését. A mostani betörésnél az előbbi két módon hatoltak fel az üzletbe s a cégtulajdonos vallomása alapján a rendőrségen az a vélemény alakult ki, hogy valószínűleg megint a főnök öccse, Reisz Samu volt a tettes, aki titokzatos körülmények között Jugoszláviában él, azonban a bátyja üzletét fosztogatni jár Budapestre.

Apai tanácsok

Irtó: Baedeker

Ne mondj rosszat magadról, mert elhiszik: de jót se, mert azt meg nem hiszik el. Legjobb, ha nem beszélsz magadról semmit.

Csak olyan embernek adj pénzt, akinek jó az emlékezőtehetsége, mert a másikfajta elfelejti. Amaz egyszerűen nem fizet.

Ha azt akarod, hogy sok barátod legyen, adj ebédeket; ha nem akarod, hogy elleségeid legyenek, ne adj ebédeket.

Ha beteg vagy, csak egy orvoshoz fordulj, mert ha kettőt konzultálsz, kétféle bajt fognak nálad megállapítani. És egy is elég.

Ha politikai pályára lépsz, gondoldj mindig — vagy legalább gyakran — arra, hogy a többi pártokon ellenfeleid vannak, a magadéban pedig ellenségeid lesznek.

Ne kívánd, hogy az emberek úgy szeressenek téged, ahogy te szeretted — ha még oly kevésbé szereted is — magad.

Csak titokban légy becsületes. Mert ha nyíltan és nyilvánosan gyakorolod az erényeidet, okvetlenül utolér a büntető igazságszolgáltatás.

Menjül gondosabb nevelést adj a gyermekeidnek. Ha lesz egy ki-

szerencséd, akkor ez a körülmény nem lesz akadály a boldogulásuknak.

Ha valaki megbánt, ne légy hállatlan iránta, és iparkodjál neki a cselekedetét valami jóval viszonzni. Akkor talán meg fog neked bocsájtani.

A barátaidat nem kötelezed le azzal, ha semmitse kérsz tőlük. Ha meg akarod őket nyerni és biztosítani kívánod a szeretetüket továbbra is, akkor igenis kérj tőlük egyet s mást, de mindig olyat, amit könnyen adhatnak. Azok az apró ajándékok szilárdítják meg a barátságot, amelyeket kapnak és nem amelyeket adunk.

Ne légy az első, aki valamely új divatnak hódol, és ne légy az utolsó, aki szakít vele.

Ne közeledjél nagyon az emberekhez, mert nagyon kiismered őket, s akkor kedvet kapsz eltávolodni tőlük, ami aztán nem megy, olyan könnyen. És azért se közeledjél hozzájuk nagyon, mert így ők is kiismernek téged s szintén vágyódnak majd visszavonulni tőled. Rád és rájuk nézve egyaránt jobb, ha nem ismerkedtek össze alaposan.

Az emberek nem szeretik azokat, akiknek mindég igazuk van, s különösen azokat nem, akik ezt magukról konstatálják. Azért hát törekedjél arra, hogy mindig fejen találd a szöveget, de ne tedd ezt applommal, és ha fejen találd, ne te dicse-

kedjél ezzel, hanem várd meg türelmesen, amíg mások dicsérnek meg érte. Akkor talán megbocsájtják az embertársaid, hogy »már megint igazad volt«.

Ha toasztot mondasz vagy egyéb beszédet tartasz, iparkodjál azon, hogy ne legyen hosszú. S ne csak azért törekedjél erre, hogy mielőbb tulessél rajta, de azért is, hogy a hallgatóságod túl legyen rajta. Nem is képzeld, mennyit szenved ilyenkor a hallgatóság!

Iparkodjál megnevetetni az embereket, de őrizkedjél attól, hogy a te kontódra ne vessenek. Az ilyen kontót nagyon nehéz kifizetni.

Mindent úgy köszönj meg, mint ha ajándékba kapnád, és mindent úgy adj, mintha köteles adóba fizetnéd.

Az őszinteség nem praktikus, de előkelő tulajdonság. Légy előkelő!

Az őszinteséget azonban ne túlozd. Nem kell előkelősködni!

Nem mondom, hogy óvakodjál az olyan szerelemtől, amelyben nincs szeretet is.

Ne iparkodjál mindenkinek tetszeni, mert e módszer mellett megeshetik, hogy senkinek se fogsz tetszeni.

Ha azt akarod, hogy szeressenek, tanulj meg engedelmessé válni, — ha

azt akarod, hogy tiszteljenek, tanulj meg parancsolni.

Mindig a jövődre gondoldj, de so-hase feledd a múltat.

Ha egy nő följánlja neked a barátságot, s a nő tetszik neked, akkor fogadd el a barátságát, mert valószínűleg megkapod vele a nőt is. Ha nem tetszik, utasítsd vissza azzal a megokolással, hogy nőkkal elvből nem barátkozol, csak szeretkezelsz. S ezért nem haragudhatik meg, sőt hízélgésnek veszi.

Ha u. n. harmónikus házasságot látsz, amelynek egét — amint mondani szokás — soha felhők el nem sötétítik, akkor ne azt következtessd belőle, hogy ezt a két embert az Ur-isten is egymás számára teremtetten, hanem azt, hogy két okos és alkalmazkodó ember került együvé, akik elnézéssel viseltetnek egymásnak a hibái és méltánylással egymásnak az erényei iránt.

A magad dolgára úgy vigyázz mint a máséra, s a máséra még jobban mint a magadéra.

Ne mond el ugyanazt a dolgot ugyanazon társaságban kétszer, mert nem tudod kétszer egyformán előadni, s könnyen fogják azt hinni, hogy hazudtál.

Mielőtt kimondasz valamit, gondoldj mindig arra, hogy mások azt nem fogják olyan okosnak találni mint te.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Megalakult a szlovenszói Magyar Nemzeti Párt, mely most vasárnap bontott zászlót Érsekújvárott. A gyűlésen Szent-Ivány József nagy beszédben ismertette az új párt programját. »Ez a pártalakítás — mondotta — a mi politikai életünkben nem olyan, mint sok más. A magyar nemzeti párt nem egyes személyek létrája, nem sorokat bontó próbálkozás, de az egész magyar nemzeti kisebbség szívében élő nagy gondolat, a magyar egység gondolatának magja; olyan párt, amely elsőnek tűzi ki zászlójára és mindenek fölé helyezi a magyarság egységére való törekvést. Az új párt megadja a kereteit minden magyart befogadó pártnak. A magyar kizárda és iparos magyarosan készségi társadalom minden részének, hogy azt a nemzeti erőt, amely benne rejlik, a nemzet minden részének javára kamatoztassa. Mindenki tudja, hogy a magyarságnak nincs más teendője mint nemzeti alapon való szervezkedés. Biztosak vagyunk a mi zászlónk győzelmében, biztosak, hogy az ellenzék nagyszámban fog elvonulni és hogy politikánkat a néptől kapott hatalomnak megfelelően használhassuk fel, azért van szükségünk reápolitikára és gyakorlati programra, hogy adandó alkalommal a kormányzásban is résztvehessenek a magyarság képviselői.«

*

Az erdélyi szociáldemokraták tárgyalásokat folytatnak a magyar párttal, hogy a községi választásokon közös listával vegyék fel a küzdelmet azokban a kerületekben, ahol külön-külön nem volna egyik pártnak sem esélye. A folyamatban levő tárgyalásokról a szociáldemokrata párt titkára a következőket mondotta: »A romániai szocialista párt hajlandó a választások tartamára bármely polgári párttal paktumot kötni. Hangsúlyozom, hogy ez a paktum kizárólag csak a választások tartamára szólhat, anélkül, hogy programunkból egyetlen jótát is engednénk. A regátban már is megegyeztünk a parasztpárttal; Erdélyben bizalmas tárgyalások folynak köztünk és a nemzeti párt, valamint a magyar párt vezetősége között és minden reményünk meg van arra, hogy a tárgyalások megegyezésre fognak képviselői. A magyar nemzeti párt politikai iránya a reápolitika; küzdeni kell a kormány megbuktatásáért, küzdeni kell az üres irredentizmus ellen és a csuszómászó kormánytámogatás ellen. Komolyságunkat az mutatja, hogy nem nézünk sem jobbra sem balra; helytelenítjük, ha valaki forradalomra izgat, de helytelenítjük azt is, hogy azt az ostort csókolgassuk, amely saját hátunkon csattog. Az új párt elnökeül Szent-Ivány József képviselőt választották meg.«

*

Pártpolitika és népkisebbségi politika címmel Paal Árpád az erdélyi magyarság demokratikus szárnyának vezetője cikket írt a Nagyvárad Naplóban. A feltűnést keltő cikkben Paal Árpád a magyar kisebbségi politika alapelveit fejti ki. »A romániai magyar pártot — írja többek közt — nem látom valami választási alkalmatosságnak, ellenzéki, vagy kormányparti függvénynek, hanem egy népélet mozgó, akár az cselekvő szervezetenek. Olyan összesítő személységnek, mely nem pártpolitikát, hanem népkisebbségi politikát csinál. Ehhez képest az országos egyéb pártoknak hol hatalmat tartó, hol hatalomra törő irányával szerves összefüggései nem lehetnek, hanem csak saját népe érdekének folytonos kiküzdése vagy megvédése lehet ránézve az irányadó. Eszerint az országos egyéb pártokhoz viszonyítva csak célszerűségi, vagy szükségszerűségi kapcsolatai, vagy

szembenállásai lehetnek és így saját lényegével ellenkezik minden olyan párt-politikai irányzathoz való szegődés, mely kívül áll a maga néperdekein. Viszont azonban saját lényegével ellenkezik az is, ha elvi irányzatok miatt saját

érdekeinek a célszerű szolgálatát elhanyagolja. A népkisebbségi politikának megvannak a maga szűkebb körü, saját néperdekből folyó elvei és a magyar pártnak is ezekhez kell alkalmazkodnia ha népének életet és boldogulást akar.«

Véres összeütközés a görög határon

A görög kormány egy hadosztály katonaságot küldött bolgár területre

Athénből jelentik: Bolgár haderők, amelyeknek számát egy zászlóaljra teszik, kedden a hajnali órákban megtámadták a Peles-hegy tövében felállított görög őrséget. Az őrszemet megölték, mire az őrség parancsnoka fehér zászlóval a bolgár csapat parancsnokához akart eljutni, de a bolgár csapat a parancsnokot, egy görög kapitányt, is lelőtte.

A görög őrség és a bolgár csapatok között harc fejlődött ki. Végül is a bolgárok megszállták a Peles-hegyet. A harc szerdán délelőtt megismétlődött és mindkét részről számos áldozata van.

A görög kormányt és a görög közvéleményt ez az incidens rendkívül meglepte, mert nem is sejtik, hogy mi lehet a támadás oka. A

kormány megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a támadást vizsgálja. Több katonai vonat indult ki az északi határra.

A hadügyminisztérium egy hadosztályt küldött bolgár területre és elrendelte, hogy meg kell vizsgálni, milyen körülmények között történt a váratlan bolgár támadás. Katonai körökben azt tartják, hogy a támadók nem komitácsik voltak, hanem a bolgár rendes hadsereg egy zászlóalja.

A görög kormány egyidejűleg Szóliában ultimátumot nyújtott át, amelyben sürgős elégtételt követel. Görög részről azt állítják, hogy a bolgár határőrök görög területre törtek be és az egész incidenst a bolgár komité izgatásának tulajdonítják.

Nincsics találkozott Benessel

A két külügyminiszter Blédben másfélórás tanácskozást folytatott a locarnoi konferencia határozatairól

Bledből jelentik: Benes cseh-szlovák külügyminiszter szerdán reggel félnyolckor felesége, továbbá Papka kabinettfőnök és Kromar egyetemi tanár kíséretében Bledbe érkezett. Az állomáson Nincsics külügyminiszter várta felesége és dr. Vukicsevics kabinettfőnök társaságában a cseh-szlovák külügyminisztert, akit meleg szavakkal üdvözölt. Az állomásról a Toplice szállóba mentek át, ahol Nincsics reggelit adott a cseh-szlovák vendégek tiszteletére. A reggeli után Benes és Nincsics visszavonultak és másfél óra hosszat tanácskoztak a locarnoi konferencia határozatairól. Benes ismertette a konferencia eredményét és kifejtette álláspontját, amelyhez Nincsics is csatlakozott.

A tanácskozás befejezésekor a két államférfi táviratot intézett Duca román külügyminiszterhez Bukarestbe. A távirat így hangzik:

— Megragadjuk az alkalmat, hogy Önt Benes külügyminiszter urnak Jugoszlávia területén való tartózkodása során Bledből üdvözöljük. A legjobb kívánságainkat küldjük Önnek és örülünk, hogy rövid időn belül Önnel is találkozni fogunk.

Benes különvonata délután öt órakor folytatta útját Ausztrián keresztül Prága felé. A külügyminiszter Mariborig elkísérte Seba beogradi cseh-szlovák követ és dr. Vukicsevics, a jugoszláv külügyminisztérium kabinetfőnöke. Nincsics külügyminiszter délután indult vissza Bledből Beogradba.

Bécsben hamisították a terhelő adatokat Radics ellen

Bécsi lap leleplezése egy jugoszláv rendőrügynök szélhámoságairól

Zagrebból jelentik: Annak idején — mint emlékeztetés — nagy feltűnést keltett, hogy a rendőrhatalóságok nap-nap után több kompromittáló adatokat publikáltak Radics István és a horvát parasztpárt ellen. Most a zagrebi lapok feltűnő cikkekben számolnak be arról, hogy a bécsi »Volkszeitung« című lap nagy leleplezést közöl a kompromittáló adatok eredetéről.

A bécsi lap szerint egy Bankovics Mihály nevű rendőrügynök, mint a jugoszláv kormány megbízottja, a bécsi jugoszláv követséghez volt beosztva, azzal a bizalmas megbízással, hogy Radics István működését ellenőrizze, a horvát parasztszervezetet kövesse mindenütt és főleg londoni utazásáról és politikai tárgyalásairól számoljon be részletesen. Bankovics el is utazott annak idején Radics után Londonba és ott Radics személyi titkára, egy Mean nevű manchesteri fiatalember révén sok bizalmas adat birtokába jutott. Ban-

kovics az így szerzett adatokat és okmányokat továbbította és ezek voltak a legfontosabb dokumentumok Radics István és pártja ellen.

Bankovics jelentette többek közt, hogy Radics Fleissig István álnéven román utlevélrel utazott Londonba, holott Radicsnak saját nevére kiállított orosz utlevél volt. Ugyancsak Bankovicsból származik az a jelentés is, amely szerint Radics tárgyalásokat folytatott gróf Szapáry László londoni magyar követtel az ébredő magyarok egyesületének a horvát parasztpárttal való együttműködéséről. Radics Londonból való elutazása után Bankovics is visszautazott Bécsbe, ahol a jugoszláv emigrációt figyelte és ebben az időben jelentette a kormánynak, hogy Bécsből akarják a Balkánt forradalmasítani.

A Davidovics-kormány Bankovicsot elbocsátotta, de később barátai közbenjárására újból visszahelyezték állásába. Bankovics hamisította

Radics Istvánné állítólagos levelét is, amelyben egy bécsi barátjával bizalmas adatokat közöl. Bankovics üzemeltetése akkor jött rá, amikor a radikális—Radics-párti megegyezés létrejött és Radics István maga bizonyította be, hogy Bankovics jelentései egyáltalán valótlanok. A belügyminisztérium ekkor felszólította a rendőrügynököt, hogy jöjjön Beogradba és igazolja eddigi működését. Bankovics azonban jobbnak látta Bécsben maradni és csak írásbeli jelentést küldött, amelyben beismertette, hogy megtévesztette a hatóságokat, de azzal védekezett, hogy is áldozata különböző informátorainak. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a Bankovics által produkált valamennyi okmány és jelentés hamisított. A belügyminisztérium ezért a rendőrügynököt elbocsátotta, azt a helyiséget pedig, ahol Bankovics a bécsi jugoszláv követsegen dolgozott, hivatalosan lepecsételték. Bankovicsot ismételtelen felszólították, hogy jöjjön haza, ő azonban ma is Bécsben él. Bankovics Mihály előkelő beogradi családból származik. Egyetem tanulmányokat végzett.

A szovjet véderőtörvénye

Nők is beléphetnek a vöröshadseregbe

Moszkvából jelentik: Az Izvesztija ismerteti a szovjetunió népbiztosi tanácsának és a központi végrehajtó bizottságának az általános védkötelezettségről szóló rendeletét. A rendelet, amely már életbe is lépett, kimondja, hogy tizenkilencéves korától negyvenéves koráig a szovjetunió minden polgárát sorozásnak vetik alá és belőlük honvédelmi osztagokat alakítanak. A hadsereg ezentul sorkatonaságra és népfelkészésre osztlik. A szolgálati kötelezettséget öt évben állapították meg. Ebből azonban egy, esetleg három év csupán a hadgyakorlatokon való részvétel kötelezettségét jelenti.

A tulajdonképeni katonai kötelezettséget csupán a dolgozó osztályokra, a földművesekre és a munkásokra korlátozzák, míg a lakosság egyéb elemei békében bizonyos szolgáltatásokkal megválthatják honvédelmi kötelezettségüket. A munkásosztályok női tagjai békében csupán önkéntesen léphetnek be a hadseregbe, háborúban azonban bizonyos speciális szolgálatokra behívhatók.

Érdekes a rendelkezés, amely a középiskolákat végzett fiatalok részére életbelépteti az egyéves önkéntességet. A szovjetunió ezzel az intézkedésével megtette az első lépést az intellektuális munka elismerésére.

Szerb-magyar kulturális közeledés

Irodalmi egyesület alakul Novisadon a Matica támogatásával

Novisadról jelentik: A szerb és magyar kulturális közeledés érdekében Novisadon új kulturegyesület van alakulóban, amely a Srpska Maticával karöltve kíván működést kifejteni. Az egyesület célja matiné, irodalmi estélyek, nívós színjátszások rendezése és folyóirat kiadása, amely a nemzetközi európai kultúra termékeit is megismertetné a magyar közönséggel.

Az egyesület alapításának tervezői a Matica vezetőségének már benyújtották expozéjukat az együttműködésre vonatkozóan. A Matica vezetősége hi szerint már a legközelebbi napokban dönteni fog abban a tekintetben, hogy delegátusokkal képviselteti-e magát az új kulturegyesületnél, vagy pedig az új egyesület mint a Matica alosztálya fog-e működni.

A főmufti már máskor is gyilkoltatott

Sulyos tanuvallomások hangzanak el a megvádolt török főpap ellen

Prizrenből jelentik: A prizreni török mufti bűnygyében a bíróság kedden folytatta a tanúk kihallgatását. A keddi tárgyaláson tíz tanut hallgattak ki, akik közül ketten terhelően vallottak a Bartos Sándor és Dragovics Mihály mérnökök meggyilkolásával vádolt Sporta Rusztem mufti és társai ellen.

Az első tanu Hodzsa Makszim, aki a gyilkosság idején a mecset szolgálya volt. Elmondta, hogy Kadim Abdurrachman vádolt a gyilkosságot követő napokban meglátogatta hivatalában Sporta Rusztem főmuftit, akivel az ő jelenlétében közölte:

— Elvégeztük a dolgunkat.

— Erre a mufti — folytatta vallomását a tanu — megveregette Abdurrachman vállát és moso yogva bölintott.

A következő tanu Odem Sefket, aki előadta, hogy a főmufti parancsára a gyilkosság előtti hetekben pénzádományokat gyűjtött a török lakosság körében, azt azonban nem akarta neki elárulni a főmufti, hogy milyen célra kell neki a pénz.

Jovanovics Giga vendéglős, tanu a gyilkossággal kapcsolatban jelentéktelen vallomást tett, de annál érdekesebb adatokat szolgáltatott a főmufti életéről. Vallomása szerint 1915-ben egy megverett egy Markó nevű embert, hogy ez a verés okozta sérülésbe belehalt. Ugyanebben az időben történt az is, hogy a főmufti parancsára egy Rasum nevű ember meggyilkolt egy örnagyot és annak holttestét a lakása udvarában ásatva el.

A hallgatóság közül egy asszony, aki Markó rokonának mondotta magát, rögtön jelentkezett vallomástételre és megerősítette Jovanovics Giga vallomását.

A bíróság úgy Jovanovicsot, mint az asszonyt szembesítette a vádolt főpappal, aki azonban mindent tagadott. Több tanu kihallgatása után, akik szintén jelentéktelen vallomást tettek, a bíróság berekesztette a tárgyalást.

Az ügyvédi kamara a közvetítő irodák ellen

A tudakozódó, egyeztető, líjáró irodák kaphatnak-e iparengedélyt?

Az utóbbi időben mind több panasz hangzik el a gombamódra elharapódzott közvetítő irodák ellen, amelyeket minden kvalifikáció nélkül legnagyobb részben volt ügyvédírnokok, alattasrangú volt hivatalnokok, kereskedelmi ügyvédek vezettek és így a hozzájuk — hangzatos reklámjuk folytán, — bizalommal forduló ügyfelek érdekeit inkább veszélyeztetik, mint megvédik.

Különösen sok ilyen iroda van Pancsevön és miután egyre-másra újabb irodák engedélyezése iránt ostromolták meg Pancsevő város rendőrfőkapitányi hivatalát, az felterjesztést intézett a belügy-, a kereskedelmi- és az igazságügyminiszterekhez, utasítást kért arra nézve, hogy kiadhatók-e az erre a célra kért iparengedélyek.

A belügyminiszter arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Vajdaságban érvényben levő törvények nem nyújtanak alapot ily iparengedélyek kiadására. A kereskedelmi miniszter egyáltalán nem válaszolt a felterjesztésre. Az igazságügyminiszter pedig leküldte a pancsevői rendőrség felterjesztését a noviszadi ügyvédi kamarának, amely ügyésznek: dr. Szekulics Milán ügyvédnek adta ki javaslatát végül.

Dr. Szekulics Milán a kamarához intézett terjedelmes beadványában

kifejti, hogy a közigazgatási hatóságok nem adhatnak ki ily közvetítő irodák létesülését engedélyező engedélyeket. A kvalifikáció nélkül működő közvetítő irodák: a katonai, pénzügyi, adó, vám, tudakozódó, telekkönyvi, közigazgatási stb. irodák ténykedését nem lehet iparszerű-

nek tekinteni és így nem is esnek az 1884. évi XVII. számú ipartörvény rendelkezései alá. A vajdasági jogterületen ilyen teendőket kizárólag ügyvédek végezhetnek.

A noviszadi ügyvédkamara legközelebbi ülésén foglalkozik az érdekes felterjesztéssel.

Egy beogradi alezredes lelötte a rendőrt mert elő akarta állítani

A szerelmes alezredes s a kötelességtudó rendőr

Beogradból jelentik: Szerdán délelőtt fél tízkor a királyi palota melletti Dvorska-utcában véres dráma játszódott le. Lazics Dragoljub nyugalmazott alezredes a nyílt uccán lelötte Marjanovics Arkad rendőrőrmestert.

Lazics alezredes néhány héttel ezelőtt ismeretséget kötött Panics Zorka tizenkét éves fiatal lánnyal, aki korát meghazudtolóan feltűnően fejlett. A nyugalmazott alezredes és a fiatal lány gyakran voltak este együtt és Lazics ajándékokkal is kedveskedett a kislánynak. A barátság feltűnt a leány anyjának, aki felelősségre vonta Panics Zorkát. A kislány ekkor megvallotta anyjának, hogy szerelmes az alezredesbe. Panicsné nem nézte jó szemmel ezt a barátságot és szerdán reggel, mikor a leánya elment hazuról, utánaesont, hogy meglesse az alezredest, akiről tudta, hogy miniken reggel találkozik a leánnyal.

Lazics alezredes a Dvorska-ucca sar-

kán várt a leányra. Alighogy találkozott Panics Zorkával, megjelent a kisleány édesanyja is, aki felelősségre vonta a tisztet, hogy mit akar leányától. Az izgatott asszony egyúttal nyomban rendőrt is segítségül hívott. Marjanovics Arkad rendőrőrmester azonnal ott termett és felszólította a vitalkozó tirsaság tagjait, hogy kövessék a rendőri őrszobára. A nyugalmazott alezredes nem volt hajlandó engedelmessé válni a rendőraltisztnak, hanem elővette igazolványát és azzal akarta igazolni magát. Marjanovics azonban ezzel nem elégedett meg, hanem karjánál fogva ráncigálni kezdte Lazicsot. A nyugalmazott alezredes erre izgatottan revolvért rántott és rálőtt a rendőrőrmesterre, aki a fején találva véresen összeesett. Az alezredes tette elkövetése után futásnak eredt, a szomszédos uccában azonban lefogták. A rendőrőrmestert életveszélyes sebével az állami kórházba szállították. Az eset Beogradban nagy izgalmat keltett.

Hogy drágul az élet Jugoszláviában?

A legfőbb szükségleti cikkek áralakulása — A szeptemberi index

Jugoszláviában a kormány nem készített indexet, amely áttekinthető képét adná a közszükségleti cikkek árhullámzásának és csak a beogradi Privredni Preglet adatai állanak rendelkezésünkre, amelyekből igen tanulságos összefüggéseket lehet megállapítani.

Ha a háboru előtti árakat 100 egységgel vesszük alapul, úgy a következő-árhullámzást észlelhetjük:

A mezőgazdasági cikkekkel az 1914-beli 100 egység 1923 januárjában már 2740 egységnek felelt meg, vagyis a mezőgazdasági cikkek 1923 januárban 27,4-szer drágábbak voltak, mint a háboru előtt. Már 1924 januárban az index 2295, februárban 2380, márciusban 2433, áprilisban 2351, júniusban 2158, szeptemberben 2106, októberben 2080, decemberben már ismét emelkedve 2115. 1925 januárban 2164, februárban 212, márciusban 2191, áprilisban 2181, májusban 2236, júniusban 2217, júliusban 1922, augusztusban hirtelen 1538, szeptemberben 1469 egység volt.

Az állat és állati termékek indexe az 1914-beli 100 egységgel szemben 1923 januárban 1901, 1924 februárban (a legmagasabb) 2888, márciusban 2479, júniusban 2211, augusztusban már ismét 2482, novemberben pedig 2520, sőt decemberben 2644, 1925 áprilisban viszont 1881, júniusban (a legmélyebb) 1747 és szeptemberben 1888 egység volt.

A gyümölcs és gyümölcstermékek békebeli 100-as indexéből 1923 januárban 912, márciusban 1005, szeptemberben 1401, 1925 januárban 1859, februárban és márciusban ugyanannyi, ezévi áprilisban (legmagasabb) 1982, augusztusban már 1399 és szeptemberben 1288 egység volt. 1924 januárban volt a legalacsonyabb 910-es index.

Az építési anyag indexe az 1914 évi 100 egységről már 1923 januárban 2240 volt. Csak 1924 novemberben szűkölt fel 2257, decemberben 2265 egységre. A legmagasabb 1925 márciusában volt, amikor 2444 egységet tett ki. Már júniusban 1972, augusztusban 1766, szeptemberben ugyanannyi és ez az index egyúttal a legmélyebb állást is jelenti.

A gyarmatárúk békebeli 100-as indexéből 1923 januárban 1954 egység lett. 1924 júliusban 1612, októberben

1547, azontul emelkedve, hogy 1925 januárban már 1531-re szálljon le, januárban 1519, júliusban 1474, augusztusban (legmélyebb állás) 1406, szeptemberben már ismét 1503 egység volt. A legmagasabb állást 1924 júliusában 1711 egységgel érte el.

Az ipari cikkek százas békebeli állásából 1923 januárban 2830 (legmagasabb) egység lett. 1924 júniusában már csak 2340, szeptemberben 2246, októberben 2048, 1925 áprilisban 2029, májusban 1971, augusztusban 1955 és szeptemberben lepadt 1915 legmélyebb állására.

Az összindex a békebeli 100 egységgel szemben 1923 januárban 2098, 1924 januárban 2034, 1925 januárban 2012 és szeptemberben 1621 (legmélyebb) egység. A legmagasabb index, — vagyis az élet — a legdrágább 1924 decemberben volt, amikor 2112 egységre szűkölt fel. Az összindex szeptemberben az előző hónappal szemben 21 egységgel, vagyis az élet 1,4 százalékkal lett olcsóbb.

A mezőgazdasági cikkek szeptemberben augusztussal szemben 70 egységgel (50 százalékkal), a gyümölcs cikkek (aszalt szilva, pálinka, bor) 111 egységgel (8 százalékkal) lett olcsóbb. Ellenben az állat és állati cikkek ára 101 egységgel (6 százalékkal) emelkedett. Az utóbbi kétely a sertés és tojásárak csak lényegtelenül drágultak meg. A gyarmatárúk csak 3 egységgel, viszont az ipari cikkek 40 egységgel (2 százalékkal) olcsóbbodtak, mely utóbbi körülmény az Ausztriával kötött kereskedelmi szerződés hatásának tudható be.

A külkereskedelmi konjunktúra szeptemberben nem volt kedvező. Gabonaművek kivételénél érezhető volt ez a visszaesés. Valamivel kedvezőbb volt az állat és állati termékek kivitele. A behozatal a minimumra zsugorodott össze, mert az Ausztriával kötött szerződésre vártak. A vasúti díjszabás leszállítása csak októberben következett be.

Szeptember elején pénzbőség mutatkozott és a bankoknál a betétek egy milliárd dinárra szűkölt fel, miért is a bankok a betéti kamatot leszállították.

A hadikárpótlás-kötvények árfolyama elérte a maximumot és 400 dinárnál magasabban volt jegyezve. A 7 százalékos beruházási kötvény árfolyama 63—

65-ről 85—90 dinárra emelkedett. Hasonlóképpen emelkedett a többi állampapír is és ez az emelkedő irányzat magával ragadta a bank- és ipari papírokat is.

A dinár árfolyama szilárd.

Felismerték a Deszkás-erdő halottját

Csütörtökön boncolják fel a holttestet

A suboticei rendőrség bűnygyi osztálya szerdán folytatta a nyomozást a Deszkás-erdő rejtélyének kiderítésére. Minthogy a holttestet szerdán nem boncolták fel, még feleletre vár az a kérdés, hogy büntény forog-e fenn, vagy sem. A boncolást az ügyészség rendelkezése csütörtökön fogják megtartani.

A rendőrségen szerdán a holttest személyazonosságát igyekeztek megállapítani. Mint a Bacsmegyei Napló is közölte, a hulla mellett heverő ruhákban semmi okmányt nem találtak, azonban még kedden délután oly adatokat kapott a rendőrség, amelyek valószínűvé teszik, hogy rövidesen sikerül a holttest kilétének megállapítása. Kedden délután ugyanis özvegy Vizin Boltóné Majsai-ut 172. szám alatti lakos bejelentette, hogy apja, Pavlicsek Mihály hetvenhétéves suboticei gazdálkodó október 16-án eltűnt lakasokról és azóta nem adott életjelt magáról. A rendőrség intézkedésére Vizin Boltóné szerdán délelőtt megtekintette a Bajai-uti temető hullaházába szállított holttestet és abban apját ismerte fel.

A rendőrség ezután kihallgatta Vizinét, aki elmondta, hogy apján ezévi két és fél évvel az elméjén tünetei jelentkeztek és azóta állandóan betegeskedett. Ezelőtt öt nappal hagyta el a házat és csak este vették észre eltűnését. Keresni kezdték, de napokon át eredménytelenül kutattak utána.

A rendőrség a nyomozást tovább folytatja.

Öngyilkos lett egy budapesti bankigazgató

Az igazgatósági ülésről a halálba

Budapestről jelentik: Szerdán délelőtt tíz óra után néhány perccel öngyilkos lett a Magyar-Német Bank Berlini-tér 2. szám alatt lévő bankhelyiségében Pazár András, a bank helyettes vezérigazgatója. Pazár vezérigazgató szerdán délelőtt is, mint minden nap, reggel kilenc órakor ment be a hivatalába. Tíz óra után néhány perccel tompa koppanás hallatszott Pazár helyettes vezérigazgató szobájából. Erre a koppanásra figyelmes lett Feilitsh báró, a bank elnöke, akinek a szobája Pazár szobája mellett van. Az elnök rosszat sejtve rohant be Pazár szobájába, akit az egyik fotelliben halottápadtan talált. Az önkivületi állapotban levő ember szíve tájékról vér szivárgott elő, a földön pedig egy hat és felmilliméteres Browning pisztoly hevert. Az öngyilkos bankigazgatót a Fásor-szanatoriumba szállították, ahol déli egy órakor meghalt.

Az öngyilkosság összefüggésben van azzal a vizsgálattal, amelyet a Pénzügyi Központ folytat a tönkrement Magyar-Német Bankban. Pazár volt a jelenleg külföldön tartózkodó Szász Dezső vezérigazgató jobbkeze és ezért a vizsgálat vezetői tőle kértek felvilágosítást minden ügyben. A vizsgálat vezetői a bankban különböző szabálytalanságoknak jöttek a nyomára, amiről Pazár András a szerdán délelőtt megtartott igazgatósági ülésen értesült. Ekkor felállt és izgatottan a következőket mondotta:

— Pardon uraim, bocsássonak meg egy percet...

Ezzel a szomszédos szobába ment, ahol szívenlőtte magát. Az öngyilkosság siettetti a Magyar-Német Bank likvidálását. A bank veretését csütörtökön ír a Pénzügyi Központ veszi át.

Párisi

Jugoszláv konzulnak adta ki magát egy nemzetközi szélhámos

Becsapta a düsseldorfi SHS. konzulátust

Zagreből jelentik: A zagrebi rendőrség a napokban értesítést kapott a düsseldorfi jugoszláv konzulátustól, hogy a konzulátusnál a napokban megjelent egy Schwartz Sándor nevű ember, aki a SHS. királyság párisi tiszteletbeli konzuljának adta ki magát. Elmondta, hogy tárcsát ellopták s kérte a konzult, hogy adjon neki ideiglenes igazolványt és az aranyárkát, hogy tovább utazhasson. Megígérte, hogy a pénzt Berlinből ahol felesége és családja lakik, vissza fogja küldeni. Az alkonzul azóta nem jelentkezett, mire a düsseldorfi konzulátus a berlini rendőrséghez fordult. A berlini rendőrség közölte, hogy Schwartz Sándor mint nemzetközi szélhámost régóta ismeri a rendőrség és legújában Hamburgban követett el szélhámosságokat. Ott mint a budapesti monopóliumigazgatóság kiküldöttje szerepelt és több kereskedőt megkárosított. Egy butorfüzetben huszonnégy aranyárkát bűrt vásárolt, amit azonban nem fizetett ki. A butorfüzetet átvette és aztán eltűnt Hamburgból. Emiatt Németországban elrendelték körözését.

A zagrebi rendőrség megállapította, hogy a szélhámos Schwartz Sándor 1887-ben Novogradiskán született, 1916-tól 1922-ig Zagrebban élt és azóta eltűnt a zagrebi hatóságok szemel elől.

Ki a merénylő?

Megkezdődött a főtárgyalás a lengyel köztársasági elnök elleni merénylet bűnpörében — Tanuvallomások a vádlott diák ártatlansága mellett

Lembergől jelentik: Kedden kezdődött meg a főtárgyalás Steiger Staniszláv zsidó diák bűnpörében, akit a Wojciechowszky lengyel köztársasági elnök ellen elkövetett merénylet tetteségével vádolnak. Steiger előadta, hogy amikor Wojciechowszky köztársasági elnök sűrű embertömeg között bevonult, ő is a tömegben állt és látta, hogy egy csomag repül a levegőbe, amelyet a Legionárius-ucca sarkáról, tehát több lépésre attól a helytől, amelyen ő állott, dobtak. Félelmében, hogy egy bomba szilánkjai őt is megtalálnak sérteni, egy közeli ház kapuja alá menekült és amikor onnan kilépett, Pasternák balett-táncosnő ráfogta, hogy ő dobta a bombát. Steiger nagy izgalommal mondta el a rendőrségi kihallgatását. Elmondta, hogy a rendőrtisztviselők és a bírósági funkcionáriusok erőnek-erejével vallomást akartak belőle kicsikarni. Hiába állította Steiger, hogy semmi oka nem lett volna a merénylet-re, soha életében nem politizált és nem tartozott semminemű politikai szervezethez.

Pasternák balett táncosnő, az egyetlen terhelő tanu kihallgatása következtén ezután. A táncosnő ismét határozottan állította, hogy Steiger dobta a bombát. A tárgyalás elnöke figyelmeztette a tanut, hogy jól gondoljon meg minden szót és hogyha nem győződött meg teljesen vallomása helyességéről, inkább vonja vissza. A táncosnő megmaradt amellett az állítása mellett, hogy Steiger a bombát esőköpenyének belső zsebéből huzta ki. Erre az elnök az előtte fekvő bűnjeltek közül előveszi Steiger esőköpenyét és a közönség nagy zugása között konstata, hogy egyáltalában nincsen belső zsebe. Ennek következtében Pasternák táncosnőt nem eskették meg vallomására.

Dr. Levisky Félix elmondta, hogy látta, amint a bomba leesésénél Steiger holtápadtan egy kapu alá menekült, azonban nem állította azt, hogy Steiger dobta a bombát. A védő kérdésére elismerte, hogy első vallomása pontosabb, mint a mostani. Ott tudniillik azt is elmondta, hogy Steigeren kívül még egy fiatal embert látott menekülni.

Uram, lengyel mérnök, aki egy erkélyről nézte végig a bevonulást, határozottan állította, hogy a bombát nem arról az oldalról dobták, amelyiken Steiger állította. Ugyanezt állította Franzos bécsi színész is, aki a kritikus időben szintén az erkélyen állott. A bombát, szerinte, egy férfi dobta, akinek barna köpönyege és fekete kalapja volt. Marksmei tanut, aki eltérően vallott, hamis tanulás gyanúja miatt a

tárgyalás folyamán letartóztatták.

Landau védője rámutatott arra, hogy nyomban a vizsgálat után az egész ügyet hamis vágyára terelték és bár a lengbergi hatóságok már régen tudnak Olszansky ukrán terrorista szökéséről, akit a közvélemény a merénylettel alaposan gyanúsít, semmit sem tettek ebben az irányban.

A tárgyalás több napot fog igénybevenni.

Barrikád-harcok Damaszkuszban

A francia tüzéség bombázza a mohamedán városrészt

Párisból jelentik: Damaszkusz el-estéről újabb jelentés nem érkezett. A lapok szerint a lázadó arabok egyes druz törzsekkel szövetkezve kisebb csapatokban beszivárogtak a mohamedán városrészbe és mikor elég tömegesen voltak, hozzáálltak az üzletek fosztogatásához és sok házat felgyújtottak. A mohamedán városrészben torlaszokat emeltek, hogy a francia helyőrség ellen védekezzenek. A francia tüzéség éjjel-nappal ágyúzta a mohamedán városrészt, sőt több tank is működésbe lépett. A benszülöttek a tankoktól nagyon megrémültek.

Hivatalos jelentés szerint a mohamedán lakosság előkelői meghódoltak a francia parancsnokságnak és készek beszolgáltatni fegyvereiket, azonkívül nagy pénzbüntetést fognak fizetni.

Az Echo de Paris kiküldött tudósítója élesen támadja Sarrail tábornokot a kudarcért, mert a damaszkuszi lázadás előre látható volt. Sarrail tábornok, a főváros kormányzója

idejében jelentette a veszedelmet és sürgősen kért felhatalmazást, hogy kihirdethesse a hadiállapotot. Sarrail tábornok azonban nem engedett és azt mondta, hogy az csak fölzgathatná Párist.

A Damaszkuszból Beirut felé vezető vasutvonal ellen az utóbbi időben sokszor történtek támadások, a benszülöttek megállították a vonatokat és tüzeltek rájuk. Francia hadirepülők néhány nap előtt felderítő utiaikon a benszülött lakta falvak környékén és Damaszkusz tájékán több nagy lázadó tömeget észleltek és bombákat vetettek le.

A Matin jelenté, hogy Sarrail tábornok eddigi szokásához híven nem értesítette előzőleg a francia kormányt a damaszkuszi eseményekről. Csak később tudták meg hivatalos helyen, hogy ott zavargások voltak és az a körülmény, hogy tüzéséget és tankokat kellett a benszülöttek ellen felvonultatni, kétségtelenül arra mutat, hogy nagy volt a veszedelem.

Szemző Gyula csempészési pöre

A volt bácskai főispán egyiptomi cigarettát csempészett nagyban Budapestre — Tettenérték a detektívek, amikor a dugarut átvette
Szemző nem jelent meg a főtárgyaláson

Budapestről jelentik: A büntetőörvényszék szerdára tüzte ki Szemző Gyula volt bácskai főispán ügyének főtárgyalását. Szemzőt a vámjövédéki igazgatóság jelentette föl, mert a pénzügyőrség ismét csempészésen érte tetten.

A pénzügyőrök április 22-ikén megfigyelték, hogy a Kazán nevű hajóról, amely akkor érkezett Bécsből, egyik hajóslegény három nagy bőröndöt cipel ki titokban és tesz fel egy bérkocsira. A fiakkor később beszélt egy elegáns ur, aki a bőröndökkel a Fiume-szállóba hajtatott. Polgári ruhás pénzügyőrök és detektívek autón követték a gyanus kocsit és a rajta ülő urat a szálloda előtt leigazoltatták.

— Klassohn Gyula vagyok. — mondotta az illető — Szemző Gyula volt főispán titkára.

— Mi van a bőröndökben?
— Méltóságos ur holmija.
— Ne hazudjon! — szólt rá az egyik detektívfelügyelő.

Klassohn erre bevallotta, hogy nem titkára Szemzőnek és hogy a bőröndökben nem ruhanemű van, hanem egyiptomi cigaretták.

— Üzleti összeköttetésben állok Szemzővel. — vallotta Klassohn — aki nagyban foglalkozik csempész-kereskedéssel. Ezeket a cigarettákat is ő rendelte.

A detektívek erre közrefogták Klassohn, odavitték egy telefonkészülékhez és megparancsolták neki, hogy hívja fel a volt bácskai főispánt. Ez meg is történt és — Munkácsi detektívfelügyelő szerint, aki a másik kagylón hallgatta a beszélgetést — a következő párbeszéd folyt le Szemző és Klassohn között:

Klassohn: A méltóságos urat keresem!

Szemző: Én vagyok.

Klassohn: Aláiszolgálja, méltóságos uram, alázatosan jelentem, hogy megjöttem.

Szemző: Maga az, Frici? Nem volt semmi baj?

Klassohn: Nem, hálistennek.

Szemző: A Fiumében van most?

Klassohn: Igen.

Szemző: Várjon, mindjárt odajövök. A detektívek ezután felkísérték Klassohn a szobájába és vártak Szemzőre. A volt főispán nemsokára meg is érkezett, de amikor büntársát többedmagával találta a szobában, rögtön kitalálta, hogy miről van szó és úgy tett, mintha semmit sem tudna a cigarettacsempészésről.

— Hát akkor miért jött ide, méltóságos uram? — kérdezték a detektívek.

— Klassohn azt mondta, hogy egy jó nőt fog itt bemutatni, — hazudta folyékonyan az előkelő csempész.

A detektívek erre rászóltak Klassohnra, hogy adja át a bőröndök kulcsát.

— Nincs nálam, — felelte a csempész.

— Kérjük a kulcsot, méltóságos uram.

— Mit akarnak tőlem? — méltatlankodott Szemző — ndam nincs ez a kulcs.

A detektívek elkérték a kulcs-csomagját és kipróbálták. Már a második kulcs nyitotta a bőröndöket.

Szemzőt és Klassohn ezután bekísérték a pénzügyőri laktanyába, ahol Klassohn a szemébe mondotta Szemzőnek, hogy az ő megbízásából csempészte Budapestre a külföldi dohányárakat.

A vámjövédéki igazgatóság eljárását indított Klassohn Frigyes mint tettes és Szemző Gyula mint felbújtó ellen és ennek az ügynek a tárgyalására tüztek szerdára határnapot a budapesti büntetőörvényszéken. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert Szemző Gyula nem jelent meg és magánorvosi bizonyítvánnyal igazolta betegségét. A bíróság a tárgyalást erre elhalasztotta azzal a meghagyással, hogy Szemző Gyula záros határidőn belül hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja betegségét, mert ellenkező esetben a következő tárgyalásra elővezetik.

Briand és Csicsserin

A francia külügyminiszter csupán eszmecserét folytat az orosz népbiztossal

Párisból jelentik: A Petit Parisien azt írja, hogy Csicsserin még régebben Berlinből fordult azzal a kéréssel Briand külügyminiszterhez, hogy szeretne vele tanácskozni. Briand azt válaszolta, hogy a francia kormány elismerte a szovjetuniót és ennek következtében semmi sem akadályozza a tárgyalást közte és Csicsserin között.

A lap szerint, ha a találkozás létrejön, Briand csupán eszmecserét folytat Csicsserinnel, de formális politikai tanácskozás nem lesz közöttük.

Négyszáz munkást csalt meg

a cservenkai cukorgyár álmegbizottja

A szuboticei rendőrség kedden délelőtt nyomozást indított Szél István, a cservenkai cukorgyár volt alkalmazottja ellen, aki Szuboticán különböző szélhámosságokat követett el és többek közt mintegy négyszáz szuboticei munkást is megkárosított.

A feljelentés szerint, amelyet Koczonszki Milivoj és társai tettek, Szél István néhány nappal ezelőtt tűnt fel Szuboticán, mint a cservenkai cukorgyár megbizottja, munkásokat toborzott a gyár részére. Őf és fél-hat dinár órabért kínált és mintegy négyszáz munkással meg is állapodott. A megállapodás után a munkásoktól foglaló címén kisebb-nagyobb pénzeszegeket vett fel és így több ezer dinárt szedett össze. A munkások egy része hétfőn akart munkába állni, de amikor jelentkeztek a cservenkai cukorgyárban, kiderült, hogy a gyár senkinek sem adott megbízást munkások szerzésére s a gyárnak nincs is szüksége munkásra. Amikor nyilvánvalóvá vált, hogy szélhámosság történt, a munkások feljelentették Szélt, aki időközben eltűnt Szuboticáról.

A krnyajai rejtélyes öngyilkosság

Még folyik a nyomozás

Szomborból jelentik: A Bácsmegegyei Napló hírt adott róla, hogy a Szomborral határos Krnjaja községben a falu egyik leggazdagabb gazdálkodója, Czisner András öngyilkosságot követett el. Az öngyilkosság azóta sok szóbeszédre ad okot a gazdag német község lakói körében, mert mindenki úgy tudta Krnjaján, hogy Czisnernek semmi oka sem volt az életétől megválni. Czisner gazdag 120 holddal bíró fiatal, mindössze 30 éves életerős ember volt, s az öngyilkosság külső körülményei is olyanok, melyek megerősítik azt a gyanút, hogy Czisner idegen kéz gyilkolta meg.

A gyanút erősíti az is, hogy Czisner az állítólagos öngyilkosságot megelőző nap estéjén rendszeren végezte ház körüli munkáját és arra készülődött, hogy másnap a kora hajnali órákban kimegy földjére dolgozni. Még gyanusabbá teszi az ügyet, hogy az öngyilkosság éjjelén felesége nem tartózkodott odahaza, csupán a cselédség volt a háznál. Czisner nővére 9 óra tájban jött fivérére meglátogatni, de zárt ajtókra talált a Czisner portán. A folyósóról a szobába nyíló ajtó is zárva volt és mikor az ajtót kinyitották, rémes kép tárult szeméi elé.

Czischer halántékán keresztüllött sebbel az ablak felé fordulva feküdt, üvegtökintetű szemei az ablak felé fordultak.

A haláleset titokzatosságát növelte az is, hogy a halott Czischernek a revolver nem a kezében volt, ami természetesen lett volna, hanem a mellén feküdt, kezei pedig félig összekulcsolva tapadtak mellére. Czischer környezete az öngyilkosságot nem jelentette rögtön a csendőrségnek. A csendőrök Czischer házához csak 11 óra felé érkeztek meg, de akkor sem Czischer családjának a bejelentésére, hanem a faluban elterjedt hírek hallatára. A nyomozás szempontjából fontos körülmény az is, hogy a browning revolver akkor már nem volt eredeti helyén, az egyik szekrény tetején találták meg a csendőrök.

A rejtélyes öngyilkosság ügye még mindig izgalomban tartja a krónikáit, akik különböző pletykákkal találgatják Czischer halálát. Sokat beszélnek arról, hogy Czischer öngyilkosságára csak szerencsétlen házassága adhatott okot. A nyomozás még nem fejeződött be. A csendőrség újabb nyomokat igyekszik találni a rejtélyes öngyilkosság megfajtására.

A bogojevői fosztogatók a bíróság előtt

Börtönbüntetésre ítélték az októberi forradalom harcosait

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék szerdán tárgyalta Filipovics és társai bogojevői lakosok bűnügyét, akik 1918 november 2-án, mint a frontról hazatérő katonák fegyveresen kirabolták Bogojevő községben több kereskedőt.

Az októberi forradalom idején Bogojevő községben egy tizenöt főből álló katonatársaság november 2-án éjszaka végigjárta a községet és a kereskedőket fegyveresen kényszerítette, hogy pénzt és egyéb értéket adjanak át nekik. A banda vezetője Filipovics János volt, tagjai pedig: Rohacsek Kelemen, Kálóczi József, Kálóczi István, Kálóczi János, Hajdu Károly, Szabonyai István, Béres János, Klein István, Bencze András, Lovász Nándor, György Ferenc, Német József, Andrásovics Jakab és Backer Antal bogojevői lakosok. A vádlottak közül Hajdu Károly időközben meghalt, Bencze András Amerikába vándorolt, Kálóczi István Magyarországon tartózkodik.

A katonák először Weisz Lázár bogojevői kereskedőhöz hatoltak be, akitől tizezer koronát raboltak el, megparancsolták a kereskedőnek, hogy másnap hagyja el a községet. Weisz lakásáról átmentek a közelben levő Krausz József kocsmárhoz, akitől szintén pénzt követeltek. Krausz azonban nem ijedt meg a katonáktól, erélyesen rájuk parancsolt, hogy hagyják el a kocsmahelyiséget. A katonák közül Filipovics, György és Klein erre behatoltak Krausz lakására és az ott alvó gyerekekre támadtak. Szerencsére a bandához tartozó néhány katona közbelépett és a gyerekeknek semmi bántódásuk nem esett. A következő áldozat: Baumgartner József kereskedő volt, akinek ablakára valósággal sortűzet adtak le. Baumgartnertől elmentek Gimpl Istvánhoz, majd Tallós Jenő mérnökhöz, akitől nagyobb mennyiségű bört vittek el.

A tárgyaláson, amelyet Masirevics Bránkó vezetett, a vádlottak beismerték a terükre rótt cselekményt, azzal védekeztek azonban, hogy részegek voltak és nem tud-

ták mit csinálnak. Egyértelműen azt vallották, hogy Weisz a tizezer koronát önként adta, egyáltalán nem fenyegették meg.

A tanúk kihallgatása után Csóvics Mladen ügyész mondotta el vádbeszédét, amelyben rablás bűntetteiben kérte a vádlottak bűnösségét kimondani. A védők, dr. Krecsarevics Alekszandar és dr. Deák Leó kifejtették, hogy a forradalom alatti fosztogatásokra a magyar kormány annak idején amnesztiát adott és kérték, hogy az amnesztiát alkal-

mazza a bíróság és mentse föl a vádlottakat.

A perbeszéd elhangzása után a bíróság meghozta az ítéletet, mely szerint Filipovics Jánost egy és fél évi, Lovász Nándort és György Ferencet tizennégyhavi, Rohacsek Kálmánt, Kálóczi Józsefet, Szabonyai Istvánt nyolc havi, Kálóczi Jánost, Béres Jánost, Klein Istvánt hat havi, Becker Antalt pedig három havi börtönre ítélte. Német Józsefet és Andrásovics Jakabot a bíróság bizonyítékok hiányában felmentette.

Szabadlábrahelyezték

a gyilkossággal vádolt szenthuberti földbirtokost

Előkerült a meggyilkoltak vélt béréslegény

A földbirtokos hamis vád miatt feljelentette feleségét

A bánáti Szveti-Hubert község csendőrsége körülbelül egy héttel ezelőtt — mint a *Bácsmegyei Napló* is megírta — érdekes bűnügyben indított nyomozást. A csendőrségben megjelent Retzler János béréslegény, aki bejelentette, hogy ez év márciusban gazdája, Muschong József szveti-huberti földbirtokos agyonverte Sugics Sztevan bérésgyereket és a holttest elcsúszásánál ő maga is segédkezett. Ugyanekkor hasonló feljelentést tett Muschong ellen felesége is, mire a földbirtokost és Retzler Jánost béréslegényt a csendőrség letartóztatta és beszállította őket a kikindai ügyészség fogházába. A további nyomozás folyamán felkutatták Muschong birtokát és a béréslegény elásott holttestét keresték, de ebben az irányban eredménytelenül végződött a nyomozás. Ennek ellenére úgy a ta-

gado földbirtokost, mint a bérést fogva tartották a kikindai ügyészségben.

Ebben az ügyben — mint Kikindáról jelentik — érdekes fordulat történt. A vizsgálóbírónál jelentkezett Telecsky Tamás béréslegény, aki elmondta, hogy abban az időben, amikor a gyilkosság a megfajlott feljelentés szerint történt, ő szolgált Muschongéknál és vele történt meg, hogy gazdája valami miatt megverte mire ő megszökött és így keletkezett az a feltevés, hogy meggyilkolták. A vizsgálóbíró miután Telecskyt szembesítette Muschonggal, Retzlerrel, valamint Muschongnéval, úgy a földbirtokost, mint Retzler szabadlábrahelyezték.

Muschong József most válopert indított felesége ellen és egyben hamis vád miatt bűnvád feljelentést tett ellene.

Gyilkolt, mert lopással gyanúsították

Budapesten egy huszonegy éves szabósegéd meggyilkolta szállásadónőjét, azután önként jelentkezett a rendőrségen

Budapestről jelentik: Szerdán délelőtt a budapesti rendőrfőkapitányságon egy iparos külsejű ember jelentést tett, hogy az éjszaka a Szarvas Gábor-ucca 2. számú házában Babai János huszonegy éves szabósegéd meggyilkolta és kirabolta háziasszonyát, özvegy Eisele Ferencné. A tettes reggel hét órakor felment hozzá, elmondta a gyilkosságot és közölte vele, hogy önként szeretne a rendőrségen jelentkezni, de nem mer a rendőrségre menni.

A detektívönök intézkedésére titkosrendőrök mentek a megjelölt házba, ahol Eisele Ferencné egyszobás lakásában megtalálták a holttestet. Az özvegy asszony mellett hatalmas szurások, három szurás egymás mellett, mind a szíve táján. Nyakán fojtogatás nyoma. A föld is csupa vér.

Ahogy az első pillanatokban látni lehetett, a gyilkosság valószínűleg úgy zajlott le, hogy az asztalnál kezdett a gyilkos verekedni áldozatával, fojtogatni kezdte, kést ragadhatott fel, a késsel háromszor mellbe szurta és amikor sikoltozott, az ágyig vonszolta és összeszorította a torkát addig, amíg a sikoltást befejezte a szerencsétlen özvegy asszonyba. Aztán végigfektetette az ágyon, megigazította haját, látni, hogy visszarakta az ágyon a véres hajcsomókat, betakarta az asszonyt és a hajnali órákban eltávozott.

A szekrény tel van dulva, a gyilkos minden valószínűség szerint még kutatott benne.

Mialatt a detektívek megállapították, hogy gyilkosság történt, azalatt bevittek a rendőrségre a rablógyilkost is.

Megállapították, hogy a gyilkos Babai János apja Kiskunhalason baromfikereskedő. A fiatal Babai már gyerekkorában is különböző bűncselekményeket

dusasszony álma című film-szenáriómát egy bécsi filmgyárnak.

Az ötven éves asszony abból élt, hogy magános férfiaknál takarításokat vállalt. Így legutóbb egy gyárigazgató-nál volt takarító. Az itt keresett jövedelméből és kis, szegényes szobájának bérbeadásából tengette az életét.

Két nappal ezelőtt özvegy Eisele Ferencné észrevette, hogy a szekrényéből pénz hiányzik. A pénz eltulajdonításával albertőlét, Babai Jánost gyanúsította. Kedden délután már veszekedett a lakójával és követelte tőle, hogy a szekrényből hiányzó 200.000 koronát adja vissza különben a rendőrségre jut-talja.

Éjszaka három óra tájban jött haza Babai János és ekkor követte el a gyilkosságot.

Gömbös nem párbajozik Fábiánnal

Csak fegyveres kiállásra hajlandó

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés keddi ülésén Gömbös Gyula és dr. Fábán Béla képviselők közt lefolyt verekedésnek érdekes fejleményei vannak. Fábán Pakots József és Hajdu Marcell utján provokáltatta Gömböst, Szerdán délelőtt megjelentek a parlamentben Dinér Béla és Budaházi Miklós, akik felkeresték Pakots Józsefet és közölték vele, hogy Gömbös Gyula őket kérte fel arra, hogy az ügyben mint tanúk szerepeljenek és egyben közölték, hogy Gömbös a lovagias elégtételadást megtagadja, azonban fegyveres kiállásra hajlandó.

Fábán Béla megbízottai Pakots József és Hajdu Marcell azonnal jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben megállapítják, hogy Gömbös a lovagias szabályait nem tartotta be és az inzultust is nyilván már annak tudatában követte el, hogy lovagias elégtételt nem fog adni és hogy a fegyveres kiállítás játékába fog belemenni, amit Fábán megbízottai nem fogadhatnak el. A megbízottak ezt a játékot a lovagias elégtétel megtagadásának tekintik és az ügyet Fábán részéről egyoldaluan elintéztnek nyilvánítják.

Az alapítványok önrendelkezési joga

A lakástörvény nem vonatkozik az alapítványi házakra

Az alapítványokról szóló törvény 19. paragrafusa felhatalmazást adott a közoktatásügyi miniszternek, hogy a következőre vonatkozólag végrehajtási utasítást adjon ki. A közoktatásügyi miniszter most készítette el a végrehajtási utasítást, mely a hivatalos lap legutóbbi számában jelent meg.

A végrehajtási utasítás az alapítványok feletti felügyeleti jogról több fontos rendelkezést tartalmaz. Kimondja a végrehajtási utasítás, hogy az alapítványokkal nem szabad jogügyletet végzeni. Az alapítványi vagyon megváltoztatása a közoktatásügyi miniszter előzetes jóváhagyása nélkül tilos. Az alapítványt kezelő igazgatósági tagok saját vagyonukkal felelnek az alapítványnak esetleg okozott károkért. Az igazgatósági tagok vagyona zálogul szolgál az alapítványoknak okozott kár esetén. Az alapítványi igazgatóság köteles a bíróság által láttamozott könyveket vezetni, hogy a vagyoni állapot mindig könnyen áttekinthető legyen.

Az alapítványi vagyonhoz tartozó helyiségekre és lakásokra vonatkozólag tenmarad a szerződés szabadsága, tehát ezekre a helyiségekre és lakásokra nem vonatkozik a lakástörvény. Az alapítványi vagyonhoz tartozó lakások bérbeadásánál állami tisztviselők elsőbbséget élveznek. Alapítványi lakások és helyiségek csak miniszteri jóváhagyással alakíthatók át más célra szolgáló helyiségekké.

Püspöki konferencia Zagrebban

Napilapot indítanak a katolikus főpapok

Most fejeződött be Zagrebban a jugoszláv püspöki kar konferenciája, amely nyolc nappal ezelőtt kezdődött. A konferencián, amelyen dr. Bauer Antal zagrebi érsek elnökölt, dr. Dobricics Nikola Bari-i érsek és szerbiai primás, dr. Szávics Ivó szarajevói püspök, Ródlcs Rafael beogradi érsek, dr. Jeglics Antal ljubljani, dr. Karlin András levantei, Misics Alajos mosztári, Graics József banjalukai, Akszamovics Antal djakovói, dr. Mileta Jeromos szibeniki, dr. Bonetacsics Quirinus spiti, dr. Szrbemcs József krki, dr. Gultovec Ivó skopjei, Martin Vlahó dubrovnikai püspök, Budanovics Lajos szubotica püspöki adminisztrátor, Rozics Ferdinánd katonai vikárius és Milosevics Antal kotori püspök vettek részt. A konferencián felolvasták a szerb-évről szóló jelentéseket és elhatározták, hogy erről pástorlevelet adnak ki. Ezután foglalkoztak a jugoszláv katolikus intézmények helyzetével, s és úgy határoztak, hogy valamennyi római katolikus intézményt szervezetbe tömörítik, amelynek Zagreb lesz a székhelye. Ezzel kapcsolatban azt is elhatározta a püspöki kar, hogy a katolikus érdekek megvédése érdekében napilapot indít Zagrebban. Budanovics Lajos szubotica apostoli adminisztrátor tervezetet terjesztett elő új egyházközségek alapításáról és az egyházmegyék átszervezéséről. A tervezetet külön bizottságnak adták ki tanulmányozás végett. A konferencián foglalkoztak még az egyházi vagyonok kérdésével is, amit az új agrárreform-törvénytervezet tesz aktuálissá. Az új agrárreform-törvénytervezet ugyanis kötelezővé teszi a nagybirtokok eladását. A püspöki kar elhatározta, hogy az egyházi birtokok érdekében a kormányhoz fordul.

Leszállnak a lóról a szombori lovasrendőrök

Leszerelik a szombori lovasrendőrséget — Csendőrök fognak a szombori határban a közbiztonságra ügyelni

Szomborból jelentik: Szombor város költségvetését mindezig nem sikerült tető alá hozni, mert a költségvetés elkészítését több olyan folyamathoz levő ügy hátráltatta, melyeknek elintézése hosszabb időt huzódik. Régi terve a város vezetőségének a nagy költségbe kerülő lovas rendőrség leszerelése. Beogradban már a nyár folyamán megígérték, hogy a szombori lovasrendőrség leszerelése ellen nem emelnek kifogást és a város vezetősége ígéretet nyert arra is, hogy a leszerelt lovasrendőrség szolgáltatásainak végzésére nagyobb számú csendőrséget vezényelnek Szomborba.

A lovasrendőrség leszerelése azonban dacára a sok sürgetésnek egyre huzódott. Most azután Tomics György dr. szombori polgármester legutóbbi beogradi tartózkodása során végre komoly formát öltött a szombori lovasrendőrség leszerelése, mert illetékes helyen intézkedés történt abban az irányban, hogy csendőrség váltsa fel a szombori lovasrendőrséget. A polgármester intervenciójára máris megkezdtek a szükséges számú csendőrség Szomborba vezénylését, úgy hogy rövidesen a szombori periferiákon csend-

őrök fognak a közbiztonságra ügyelni, kiknek működési körük presentív jellegű lesz.

A lovasrendőrség leszerelésével körülbelül évi 900.000 dinár megtakarítást ér el Szombor városa, ami jelentékeny csökkenést fog jelenteni

Interpelláció a magyar nemzetgyűlésen a kommunistá-pör miatt

Györki azzal vádolja a magyar kormányt, hogy támogatta a Vági-pártot

Budapestről jelentik: Szerdán délelőtt fél tízkor nyitotta meg csaknem teljesen üres padosorok előtt a nemzetgyűlés ülést Szitovszki Béla elnök. Rothenstein Mór, majd Malasits Géza beszélnek a közegészségügyi intézet felállításáról a Rockefeller-alapítvánnyal kapcsolatban.

Györki Imre szótveszi, hogy Rákosi Mátyást és társait statáriális eljárás alá vonták. Azzal vádolja meg a kormányt, hogy a szocialdemokratapárt megbontása céljából élesztette a Vági-féle mozgalmat. A szocialdemokratapárt semmi tekintetben nem vállal közösséget Rákosi Mátyás akcióival.

Zsirka János: Azért mert nem sikerült.

Györki Imre: Az igazságügyi hatóságok lázadásnak minősítik Rákosiék szervezkedését, pedig lázadásról igazán nem lehet beszélni. A nyomozás Európa-szerte felháborodást keltett. Az igazságügyminiszter utasítsa az ügyészséget, hogy az ügyet rendes bíróság elé vigyék.

Pesthy Pál igazságügyminiszter válaszában kijelenti, hogy az összeesküvést nem lehet játéknak minősíteni és a szervezkedés már 1924 nyarán kezdődött. A rögzített eljárás helyességéhez nem tér szó és a büncselekmény minősítése különben is az ügyészség hatáskörébe tartozik.

Györki Imre viszonzásában fenntartja állításait és hangsúlyozza, hogy a budapesti rendőrség nem meri beval-

lani, hogy az a kommunikéje, amely Kun Béla bécsi tartózkodásáról számolt be, nem igaz.

Rakovszky Iván belügyminiszter visszautasítja Györkinek azt az állítását, mintha a Vági-párt szervezkedését kezdetben a rendőrség támogatta volna. Rupert Rezső teszi ezután szavát a Kossuth-párt gyűléseinek betiltását. Ugyanakkor, amikor az ébredők az ország ellenségeivel tárgyalhatnak, a Kossuth-párt gyűléseit azzal az indoklással tiltják be, hogy tagjai októbristák, holott a kormány több tagja és a rendőrség is híve volt az októberi forradalomnak, sőt nagyatádi Szabó István tagja is volt a Károlyi-kormányának.

Rakovszky belügyminiszter válaszában kijelenti, hogy nem tud a gyűlések betiltásáról. Ami pedig Rupert szemrehányását illeti, azt feleli, hogy a fajvédők Cuzával egy szállodában zárt ajtók mögött tárgyaltak és nem kértek ehhez engedélyt.

Rupert Rezső interpellál ezután ismét amiatt, hogy Rainprecht Antalt és Györki Imrét a honvédelmi miniszter nem akarta kinevezni katonai védőkül.

Pesthy Pál igazságügyminiszter kijelenti, hogy neki csak javaslatra van joga, de a döntés a honvédelmi minisztert illeti, aki döntést nem tartozik indokolni.

Rupert és Peidl felszólalásai után a nemzetgyűlés a választ tudomásul veszi.

Molnár Ferenc és Fedák Sári házasságát felbontotta a bíróság

A bíróság Molnár Ferencet vétkesnek mondta ki szándékos és jogtalan elhagyás miatt

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszéken Malonyay Béla bíró szerdán délelőtt tizenegy órakor tárgyalta Molnár Ferenc és Fedák Sári válópörét.

A felperes Fedák Sári képviseletében dr. Fábian Sándor jelentkezett, míg az alperes Molnár Ferenc képviseletében dr. Polónyi Dezső helyett dr. Boronkay Dénes jelent meg.

A bíró megnyitotta a Molnár-Fedák-ügy tárgyalását. Fábian Sándor ügyvéd felállott és a következőket mondotta:

— Molnár Ferenc alperes és Fedák Sarolta felperes 1922 október 11-én kötöttek házasságot a II. kerületi anyakönyvvezető előtt. Molnár Ferenc 1922 december 22-én szándékosan és minden jogos ok nélkül elhagyta Fedák Saroltát, aki keresetet indított. A bíróság felhívta az alperes Molnár Ferencet, hogy a házassági életközösséget nyolc nap alatt állítsa vissza. Molnár Ferenc át is vette a törvényszék végzését, a házassági életközösséget azonban vissza nem állította, ezért alperes az idevágó törvény alapján kéri a törvényszéket, hogy a házasságot bontsa fel. A házasság felbontásával egyidejűleg mondja ki a bíróság vétkesnek Molnár Ferencet. Egyben kéri a felperes Fedák Sarolta a törvényszéktől, hogy Molnár Ferenc nevének viselését neki meghagyni méltóztatnék. Hatósági bizonyítványokkal tudom igazolni, hogy a ház-

asságából gyermek nem született.

— Vagyoni igények tekintetében? — fordult Malonyay bíró az ügyvéd felé.

— Ehelyütt nem támasztunk igényt — hangozott a válasz. — mivel már megállapodás jött létre a vagyoni igények rendeződtek.

Dr. Boronkay Dénes ügyvéd válasza az előterjesztésre Molnár Ferenc képviseletében. A keresettel szemben ellenérveket előterjeszteni nem kíván, a házasság felbontását nem ellenzi és nincs kifogása az ellen sem, hogy Molnár Ferenc nevével Fedák Sarolta a házasság jogerős felbontása után is viselhesse.

Ezután a bíró az alig öt percig tartó tárgyalást berekesztette és meghozta ítéletét. A törvényszék Molnár Ferenc és Fedák Sarolta 1921 október 22-én kötött házasságát alperes Molnár Ferenc hibájából felbontotta és Molnár Ferencet vétkesnek nyilvánította. A törvényszék megállapította, hogy a házasságból gyermek nem született. Feljogosította a törvényszék a felperes Fedák Saroltát, hogy a házasság jogerős felbontása után is viselhesse az alperes Molnár Ferenc nevével.

Az indoklás ismertetése után a két ügyvéd bejelentette, hogy felelősséget nem vállalnak a felek lemondottak.

— Most még — jelentette ki Malonyay bíró — az ügyészségnek kell lemondania felelősséget a felek lemondottak.

HIREK

— Királyi kitüntetést kapott egy nyugalmazott sombori tanítónő. Szomborból jelentik: Aleksandar király, özv. Konyovics Istvánné nyugalmazott sombori tanítónőt a Szent Száva rend ötödik osztályával tüntette ki. A kitüntetést ünnepélyes keretek közt fogják Konyovics Istvánnának átnyújtani.

— Tomics Jása emlékünnepe. Noviszadról jelentik: Tomics Jása halálának harmadik évfordulóját Noviszad társadalma díszesen fogja megünnepelni. A »Karagyorgye« nacionalista szervezet csütörtökön kilenc órakor vonul ki Tomics Jása sírához, míg a noviszadi radikális-párt röpecdülákon intéz felhívást, hogy csütörtök délelőtt feltizenkettőkor jelenjenek meg a nagy halotti tisztelői az Uzszenszka-tetőn lévő sírnál. A gyűlékezést délelőtt tizenegy órakor a »Három Korona« vendéglőben lesz. Este a Karagyorgye szervezet a Szlobodában előadja a »Hajduk Veijko« című énekes történelmi színművet.

— Kizárták az újságírókat a noviszadi szünügyi bizottság üléséről. Noviszadról jelentik: Milovanovics Milován dr. polgármester, a város és a színház igazgatója, Vojnovics Brana dr. között felmerült ellentétok tisztázása végett szerdán délután ülésre hívta össze a szünügyi bizottság tagjait. Mint ismeretes, a város csak az esetben hajlandó folyósítani a színház szubvencióját, ha a színház igazgatója aláveti magát a szünügyi bizottság határozatainak. Erre azonban Vojnovics igazgató nem volt hajlandó, arra hivatkozva, hogy ő állami tisztviselő. Az ülésen részt vett Senoa Brankó dr., a közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályának főnöke is. Részt akartak venni az ülésen az újságírók is, Milovanovics polgármester azonban közölte velük, hogy a minisztérium kiküldöttjének kívánságára, csakis a bizottsági tagok vehetnek részt az ülésen. A polgármester ezután tekintet nélkül a városi szabályrendeletre, amely szerint minden bizottsági ülés nyilvános, az újságírókat kizárta az ülésről.

— Mallidjosi küldöttség az agrárreform miniszternél. Beogradból jelentik: Szerdán Radonics Jován dr. képviselő vezetésével egy mallidjosi küldöttség kereste fel Radics Pavle agrárreform minisztert, akit arra kértek, hogy adja vissza azt a huszonöt hold községi földet, amely a mallidjosi háztartási iskola tulajdona volt. A miniszter azonnal elrendelte a föld visszaadását.

— A subotica kerület képviselőinek beszámolója a sentai járásban. A subotica kerület radikális képviselői vasárnap beszámolókat tartanak Adán és Moholon.

— Szombort bekapcsolják a nemzetközi telefonforgalomba. Beogradból jelentik: Palics Emil, a sombori tőzsde elnöke, szerdán felkereste Superina postaügyi minisztert, akit arra kért, hogy Szombort kapcsolják a nemzetközi telefonhálózatba. A miniszter ígéretet tett, hogy Szombor legközelebb összeköttetést kap Prágával, Pozsonnyal és Bukaresttel és hogy hamarosan kiépítik a Sombor-Osijek közti közvetlen telefonvonalat.

— Halálozások. Guttman Alfréd, a noviszadi Guttman és Frank cég beltagja ötvenhárom éves korában Budapestben meghalt. Temetése kedden volt Budapestben. — Hauszwirth Antal dr. hódásági ügyvéd harminchat éves korában meghalt. A közbecsülésben álló ügyvéd halála széles körökben keletkezett mély részvételt.

— **Lemondott a görög külügy-miniszter.** Athénből jelentik: Rentis görög külügyminiszter szerdán benyújtotta lemondását a Pangalos miniszterelnökkel történt nézeteltérései miatt. Az új közoktatásügyi minisztert Rufcs személyében szerdán nevezték ki.

— **Mészárosok és hentések küldöttsége a noviszadi polgármesternél.** A noviszadi mészárosok és hentések Mikics Ferenc vezetésével szerdán küldöttségben keresték fel Milovanovic Milován dr. polgármestert, a náluk panaszt emeltek azért, mert a városban nem szakmakövek is vágnak a falakat padlásra. A küldöttség azt is sérelmezte, hogy a kereskedelmi kamara nekik nem juttatott helyet az adókvető bizottságban, holott az ő párájuk legtöbb adót fizet. A polgármester válaszában kijelentette, hogy a panaszokat részletesen felsorolva, memorandum alakjában nyújtják be hozzá.

— **Ügyvédi vizsgák Novisadon.** A noviszadi ügyvédvizsgáló bizottság előtt szerdán dr. Diamant Ernő szuboticaai törvényszéki bíró, dr. Dosen Voislav becsüretelt és dr. Csányi Tibor szuboticaai ügyvédek sikeresen letették az ügyvédi vizsgát. Dr. Diamant Ernő továbbra is a bíról pályán marad.

— **Senta város közgyűlése.** Szentáról jelentik: Senta város kizsárolt tanácsa október 30-án közgyűlést tart. A közgyűlésen folyó ügyeket tárgyalják.

— **A siámi király közérdekből elvált a feleségétől.** Londonból jelentik: A Manchester Guardian hírt ad róla, hogy Siám királya elvált feleségétől. Királyi rendelet jelent meg Siám állam hivatalos lapjában Bankok fővárosban és ez a rendelet kimondja, hogy a király felbontja házasságát és volt feleségének megtiltja, hogy a királyné címét viselje. A válás oka a rendelet szerint az, hogy a volt királyné összeférhetetlen természetű és nem méltó magas hivatásához, tehát közérdekből kellett a királynak elválnia. A Manchester Guardian a volt királynéhoz fordult kérdésével, hogy közelebbit tudjon meg a válásról, de a trónfosztott királyné azzal tért ki a válasz elől, hogy a király jelleméről tanácsosabb neki nem beszélnie, mert különben kitiltanak Siámból, már pedig ő hazájában akar maradni. Csak annyit mondhat, hogy nagy igazságtalanság történt vele, nem gondol újabb házasságra és életének hátralevő részét a siámi nőemancipációnak kívánja szentelni.

— **Hatalmas bazilika épül a Duhansko Polje fensikon.** Zagreből jelentik: Duhansko Polje fensikon, ahol Tomislav királyt megkoronázták, hatalmas emlékmű-bazilika épül. A tervet hétven ezer darab márványkövel építik meg. Miután a fensikre meglehetősen nehezen lehet feljutni, az építkezés föreláthatólag csak 1928-ban fog befejeződni.

— **A novisadi szerb Nőegylet jótékony teadélutánja.** Noviszadról jelentik: A novisadi szerb Nőegylet vasárnap délután négy órakor jótékony célú teadélután rendezett. A siker érdekében dr. Stefanovics Zsarkóné, az egylet elnöknője és a bizottság tagjai fáradoznak.

— **Három havi fogházra ítélték Budavári Lászlót.** Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék szerdán három hónapi fogházra ítélte Budavári László volt ébredő képviselőt felekezet elleni izgatás miatt. Budavárit a zsidók ellen uszító cikkéért ítélték el, amit Márffyék elítélése alkalmával írt.

— **Hetedszer tért vissza egy 1843-ban felfedezett üstökös.** Baade Hamburg-bergedorfi csillagász október 20-án reggel 2 óra 36 perckor újból felfedezte a Faye-féle visszatérő üstökösöt. Az üstökös egyenes emelkedése 8 óra 5 perc, északi elhajlása 9 óra 33 perc, vagyis majdnem azon a helyen volt, ahol a számítások szerint lennie kellett. Ezt az üstökösöt 1843-ban fedezte fel Faye. A nap körül keringő üstökös keringési ideje 7.4 év és felfedezése óta hétszer tért vissza. Visszatérése már júliusban volt esedékes, azonban eddig még nem sikerült felfedezni. Nagysága szerint tizenharmad rendű csóvája is van és csak a legnagyobb távcsövekkel látható.

— **Népszerű előadások a szekicsi Gazdakörben.** A szekicsi Gazdakör vezetősége elhatározta, hogy a tél folyamán minden vasárnap népszerű szakelőadásokat rendez gazdak részére a mezőgazdaságot érdeklő kérdésekről. Az első előadást az elmúlt vasárnap tartotta meg Becker Fülöp gazdaköri titkár.

— **Tanítói áthelyezések.** Somborból jelentik: A közoktatásügyi miniszter Szagmeiszter István, a bácskai tanfelügyelőséghez beosztott tanítót a sztarakanizsai polgáriiskolához nevezte ki. A szombori kereskedelmi és ipari tanonciskola eddigi igazgatóját, Orkenyakov Istvánt állásától felmentette és helyére Blagojevics Zsarkó sombori polgári iskolai igazgatót nevezte ki.

— **Danicics-emléktábla Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A Matica Srpska a noviszadi kultúregyesületek kezdeményezésére elhatározta, hogy Danicics Gyurának, a hírváló szerb nyelvésznek Noviszadon emléktáblát emel abban a házban, ahol a tudós született. Danicics a Danicics és Szabornj prolaž utca sarkán levő Schomann-féle házban született, a szülőház helyére ugyan az épület került, de a Matica mégis ennek falára erősíteti az emléktáblát, amelyet valószínűleg október 25-én fognak ünnepélyes keretek között felállítani.

— **Senta város negyvenmillió kölcsönt akar felvenni.** Szentáról jelentik: Dr. Knezsevics Milos szentai polgármester Noviszadra utazott, hogy a városok szövetségének vezetésével a dollárkölcsön ügyében tárgyaljon. Senta város negyvenmillió dinár kölcsönt akar a tízmillió dolláros kölcsönből.

— **Szabadlábra helyezett betörő.** Noviszadról jelentik: Popovics Mátyás, jagodnjaki munkás 1923 március 3-án a noviszadi pályaudvar közelében levő Drina-vendéglőbe betört és Samenka Nikita vendéglőstől 5000 dinár értékű aranyórát és láncot, továbbá 5000 dinár értékű ruhát és jehérműt lopott és ezekkel Sabarna szökött. Ezévi március 3-án a noviszadi rendőrség letartóztatta a közben visszatért betörőt és átadta az ügyészségnek. A vádtanács szerdán szabadlábra és rendőri felügyelet alá helyezte Popovicsot, miután már nyolc hónapot vizsgálati fogságban töltött és tettestársai szökése miatt a vizsgálat nem volt befejezhető.

— **Monstre-hangverseny Zagrebben.** Zagreből jelentik: A horvát királyság milleniüma alkalmából vasárnap és kedden nagyszabású dalünnepélyt rendeznek Zagrebben, amelyen részt vesz valamennyi horvát dalárda, köztük a szuboticaai Neven dalárda is. A két napig tartó ünnepélyen tartja meg ötvenéves jubileumát a horvát dalárdák szövetsége. A dalárdák részvételével kedden monstre-hangverseny lesz, kétezer énekessel. Az ünnepélyen részt vesz a cseh dalárda és lengyel dalárdák szövetsége is.

— **Tűzrendészeti vizsgálat két leégett malomban.** Noviszadról jelentik: Skreblijin Iván, noviszadi vizsgálóbíró a néhány nap előtt Temerinben leégett Ditrich Adám-féle gőzmalom tüzesete ügyében a tűz okának kiderítése végett csütörtök délelőtt kilenc órakor Temerinben helyszíni szemlét rendelt el, amelyen vizsgálóbírókn kívül dr. Vukovjac Zsarkó államügyész és Politi György, noviszadi városi tűzoltóparancsnok is részt venni. A vizsgálóbíró a jövőben minden tűzvizsgálathoz szakértőként magával viszi a noviszadi hivatásos tűzoltóság főparancsnokát. — Kollár Mihály, kiscsicsi malomtűze ügyében szerdán délelőtt volt a helyszíni szemle, de a két felbecsülésére kirendelt szakértők Vozár Mihály és Kulik Pál kiscsicsi molnárok nem tudtak kielégítő szakvéleményt mondani, miért is Skreblijin Iván vizsgálóbíró helyükbe Savkov Lázár és Gruber Ferenc személyében új szakértőket nevezett ki. Az új szakértői szemle október 31-én lesz.

— **A Színházi Élet új száma rendkívül gazdag tartalommal és sok képpel jelent meg.** Riportokon, novellákon, a gazdag rovatokon kívül az új szám a szokott kottamellékletet is adja, darabmellékletül pedig Miklós Jenő nagyszerű új vígjátékát, a „Mókusok“-at közli. A jugoszláviai melléklet érdekes intervjút hoz Kosztolányi Árpád nyugalmazott főgimnáziumi igazgatóval és tréfás cikket ír a vajdasági műkedvelők terveiről. Az új szám a Literária árusítóinál kapható 12 dinárért.

— **Megsüketült egy ütéstől.** Noviszadról jelentik: Horvát Albert szobrász bérés mult évi szeptember 14-én vasvillával fejbégája Stehonj György kamendini bérést, aki hosszú időre munkaképtelen lett, sőt elvesztette hallását és részben beszélőképességét. Szerdára volt ez ügyben a főtárgyalás kitűzve, de Horvát nem jelent meg. A noviszadi törvényszék a tárgyalást elhalasztotta és arra Horvátot elővezetetti.

— **Utonállás.** Noviszadról jelentik: Batori Ferenc noviszadi asztalos följelentést tett a rendőrségen, hogy kedden éjjel, amikor hazatért, ismeretlen tettes lehurta a kabátját. A rendőrségnek a nyomozás során egy Brandl Károly nevű ember jelentette, hogy egy ismeretlen ember eladásra kínálta neki a kabátot. A rendőrség a tettest szerdán letartóztatta Filip Jakab személyében, akiről megállapították, hogy nemrég szabadult ki a mitrovicaai fegyházból.

— **Eljegyzés.** Benbassa Toncsi és Némédi Imre keresk. Beograd, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Betörők bort és pezsgőt loptak a noviszadi pénzügyigazgatóságban.** Noviszadról jelentik: Matic Vászó noviszadi pénzügyigazgató ismeretlen tettesek ellen följelentést tett a rendőrségen, akik az épület pincéjébe betörték és onnan három üveg fehér bort és két üveg pezsgőt vittek el. A rendőrség nyomozást indított az ügyben és a tettest Lesznicsár András kazalai származású napszamos személyében letartóztatta.

— **A begecsi rendőrök a noviszadi törvényszék előtt.** Noviszadról jelentik: Mutibarics György begecsi rendőrőrmester ezévi február 9-én összekülönbözött Stakics Lázár begecsi asztalossal és puskatűszel néhányszor oly erővel ütött a mellébe, hogy Stakicsnak egy bordája betört. Stakics, hogy a további bántalmazást elkerülje, megfogta Mutibarics puskáját és nem engedte többé el, mire az őrmester ráparancsolt Petrov Vlajko rendőrről, hogy dőlt Stakicsba a bajonettjét. Stakics kést rántott és Mutibaricson könnyebb sérüléseket ejtett. Szerdán tárgyalta a noviszadi törvényszék ezt az ügyet, de mert Stakics Lázár, az egyik vádlott nem jelent meg, a bíróság elnapolta a tárgyalást és a legközelebbi tárgyalásra elrendelte Stakics elővezetését.

— **Ujból tizenegy család vándorolt ki Szekicsről.** Szekicsről jelentik: Szekics községből, ahonnan már több száz család vándorolt ki Délamerikába, hétfőn újból tizenegy család indult el Kubába.

— **A bombamerénylő Márffy becsületét keresi.** Budapestről jelentik: A halálraítélt Márffy József sajátkezűleg írt följelentést nyújtott be a budapesti törvényszékhez Boross László, az Esti Kurir felelős szerkesztője ellen becsület-sértés és rágalmazás címén. A följelentésben nem kéri Boross letartóztatását, azonban nagyszögű pénzbeli kártérítés megállapítását kívánja.

— **Kisorsolták a Tornadó rejtvénypályázatát.** Nagy arányú érdeklődés előzte meg a Tornadót, mivel a közönség név nélkül is felismerni vélte kedvencét. A Tornadóra 500 pályázat érkezett be, akik közül sokan Beregit, Harry Liedtke-t, Severin Marsot, sőt Psylandert látták Peter Hous alakjában, ki valóban feltűnően hasonlít Gunnar Toinaesre. A pályázatok közül 35 helyes, ezek közül Verka Hollender, Prodanovic Mladen, Irena Lapos, Tereza Sarić nyertesek. Nevezettek a jutalomdíjat a Korzó Mozi központi irodájában átvethetik.

— **Ilja M. Jovanovic Beograd, Karadjordjeva 79. I. em. 5. Telefon 31-43. Vámközvetítő, eljár mindenféle vámügyben a leggyorsabban a kereskedelmi miniszteriumban. Vámmenteséget megszerez a legrövidebb idő alatt a pénzügyminiszteriumban (Generalna Direkcija Carina).**

— **Rézsapok, sör-, bor-, víz- és gőz, mindenfajta rézöntvények modell után, csapágyak, stb. legelőcsöbbsen Braća Goldner jégszekrény, fabutor és rézarugyarában szerezhetők be. Subotica, Jugovica ul. 20.**

Egészség és boldogság

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frissesség től sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket.

A Kalodont fogkrém minden napi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

Sarg-féle
KALODONT
világszerte fogalom

SPORT

— Műkedvelő előadás Adán. Az adai katolikus nőegylet az Otthon-szálló színpadán kitűnő előadásban mutatta be Zilahy Lajos „Süt a nap” című színművét. A szereplők egytől-egyig a legjobbat nyújtották. Komlós Nándor mély érzésű komoly papja, Arpássy Mariska közvetlen és őszinte tekintetes asszonya, Mayer Józsefné csupa szív Sárkája, Ugri Irénke színpadi rutinról tanuskodó mesternője, Vojacek Mariska ügyes karrirozott falusi kisasszonya, Horváth András jóízű tanító-portréja, Lóci László kevély parasztfiúja, Kőszegi Pál Jenő önérzetes Sámson Mihalya egytől-egyig kitűnő alakítások. A kisebb szerepekben jók voltak: Kádár László, Zsubori Rózsika, Zsubori Gyula, Vass Matild, Miha'ek Böke, Némedy Böske, Szügyi Gitta, Nagy László és Bence József. A közönség lelkesen tapsolta a műkedvelőgardát, amelynek munkája szép összeget juttatott jótékony célra. Az előadást hajnalig tartó tánc követte.

A Ma Este legújabb száma most jelent meg rendkívül érdekes tartalommal. A hetilap sok novellát, riportot és képet közöl a leghíresebb színházi és művészeti aktualításokról. Kapható mindenütt.

Tolnai Világlapjának legújabb száma érdekes tartalommal és a szokott három melléklettel jelent meg. A Világszínpad című mellékletben megkezdődik a »Westend réjtély« című izgalmas regény. A lap a Literária árusítóinál kapható.

Kraljevbergi pezsgő a vezető márka

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál és vértódlásoknál reggel éhgyomorra 1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet iszunk. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Az Általános Hitelbank Rt. trikolgyárának tisztviselői és alkalmazottai megrendült szívvel jelentik, hogy szeretett főnökük

Lehner Aladár úr

október hó 20-án legnagyobb fájdalomra e hunyt.

Az elköltözöttben a gyár személyzete nemcsak kiváló és szakértelemmel irányító főnökét, de mindenkor legjobb barátját és jóakaró atyját, mindenkinek készséggel segítő és megértő pártfogóját gyászolják.

Jugoszlav

Színházi Élet című mellékletében a Színházi Élet

e heti száma interjút közöl Kosztolányi Dezső papájával folytatott beszélgetéséről fiáról. Ez a melléklet csak a Literária bélyegzőjével ellátott példányokban van meg.

Darabmelléklet: Mókások, vigjáték 3 felvonásban. Irta: Miklós Jenő.

Koita melléklet: Holtoniglan a »Szabályos operett«-ből, Lányi Viktor zenéje. A Színházi Élet karácsonyi száma szenzációs lesz.

Negyedévi előfizetési ár (13 szám) 130 dinár.

Vezérképviselőt:

„Literaria” könyv- és hírlap-terjesztő vállalat
Mavro Heumann Subotica
Karagyorgyev trg 12. — Postafiók 76.

DRÓTKÖTELEKET

szivelt és csupasz rézhuzalokat, szőlőpásztorokat, antenadrótokat, ólomkábelket, rendű minő égben, jutányos áron szállít a Novisadi Kábelgyár (Radnička ul. 2.)
Telefon: 121. 14.18

A beogradi Jugoszlavia Subotican. A beogradi Jugoszlavia, az ország bajnokcsapata, vasárnap Subotican fog verégszerepelni. A kitűnő fővárosi csapat a Sand-dal mérí össze erejét, amely erre a mérkőzésre az alszövetségtől játékgendélyt kért a Bácskából átigazolt Kovács számára. Ha az alszövetség teljesíti a kérést, a szubotici csapat Kováccsal meg erősödve komoly ellenfele lesz a Jugoszlaviának. A mérkőzés a Sand pályán délután három órakor kezdődik.

SzMTC.—Sub. Sport. A vasárnap bajnoki forduló legérdekesebb mérkőzése lesz az SzMTC.—Sub. Sport találkozása. A kék-fehérek jelenleg olyan jó formában vannak, hogy méltó ellenfelei a vasasoknak, akik csak az esetben tudnak győzni, ha a védelmük elég erős lesz a Sport csatársor sakkbantartására. A többi elsőosztályú szubotici csapat vidéken játszik: a Bácska Somborban az Amateurrel, a ZsAK. pedig a Szombori Sporttal kerül össze.

A szubotici bajnokság állása. A vasárnap mérkőzések nagy meglepetésekkel végződtek, mindamellett az eredményeknek nincsenek komolyabb következményei a bajnokság kialakulására. A helyzet csak pillanatnyilag változott. A legnagyobb feltűnést a Bácska veresége okozta, azonban tekintettel a vezető helyen álló SzMTC vereségére, a bajnokság legkomolyabb jelöltjének nem vált kritikussá a helyzete. A Bácskának az ősi fordulóban még három mérkőzése van hátra, amelyek közül kettőt biztosan megnyer és így több mint valószínű, hogy a bajnoki lista élére kerül. A még

mindig vezető SzMTC a hátralevő mérkőzések közül előreláthatólag csak az egyiket fogja a maga javára könyvelni, ami által meg kell elégednie a második helyvel. A harmadik helyért már erős küzdelem fog kifejlődni a Szombori Sport, a Szubotici Sport és a Sand között. Az Amateur vasárnapi győzelmével egyidőre megmenekült a kiesés veszélye elől, pozíciója azonban még a legkevésbé sem mondható biztosnak. A bajnokság jelenlegi állása a következő: 1. SzMTC (6) 9 pont, 2. Bácska (5) 8 pont, 3. Szubotici Sport (7) 8 pont, 4. Szombori Sport (5) 7 pont, 5. ZsAK (7) 7 pont, 6. Sand (6) 6 pont, 7. Verbászi SC (6) 6 pont, 8. Amateur (6) 2 pont, 9. Kulai AC (6) 1 pont. — A vasárnapi mérkőzések után a góllövő statisztika a következőképpen változott: Az első helyen Roglics (ZsAK) áll, aki eddig nyolc gólt lőtt. Hat gólt lőttek: Varga (ZsAK), Jagica (Szubotici Sport), Szép (Verbászi), Kátics (Szombori Sport), Katrinka (ZsAK), Marcikics (Bácska), Horváth (Sand). Öt gólt lőttek: Barna II (SzMTC). Négy gólt lőttek: Krausz (Sand), Takács (Szubotici Sport), Háty (Amateur), Berényi (Szubotici Sport). Három gólt lőttek: Listyevics (Amateur), Kovács (Bácska), Barna I (Sz. M. T. C.), Garamszeghy (Verbászi), Rudics (Bácska). Két gólt lőttek: Besirovics (SzMTC), Rengel (Szubotici Sport), Sulyok I (Szombori Sport), Rucskai (SzMTC), Szvraka (SzMTC), Schwarc (Szombori Sport), Inotai (Szubotici Sport), Damjanovics (Sand), Sulyok II (Szombori Sport), Kikics (Bácska), Spreizer (Szombori Sport). Öngólosok: Matarics (Amateur), Vukovics (Amateur). A legtöbb gólt adta a ZsAK (23), a legkevesebbet a Kulai SC (5). A legtöbb gólt kapta a Kulai AC (30), a legkevesebbet a Bácska (5).

KÖZGAZDASÁG

Érdekes adatok

a 86.000 holdas beljei uradalom kezeléséről

Az uradalom vezérigazgatójának jelentése

Szokolovics György mérnök, a beljei állami uradalom vezérigazgatója most készítette el a beljei uradalmi ügykezelésére vonatkozó legújabb terjedelmes jelentését.

Frigyes főherceg volt uradalmi tulajdonképpen mezőgazdasági hűbizomány, amelyen a mezőgazdaságot industrializálták.

A birtokot 110 kilométer állandó és 24 kilométer ideiglenes vasúti hálózat szeli át.

Maga a birtok 86.277 katasztrális hold. A felület 78%-a a Duna és a Dráva árterülete, amelyből 35% védőárlásokkal van ellátva. A főcsoportosított csatorna 110, a mellékcsatorna 130 kilométer, az egész csatornahálózat 280 kilométer hosszú.

A megművelt területből 19.150 katasztrális hold szántóföld, 1244 hold kert, 18 hold szőlő, 4920 hold mező, 12700 hold legelő és mocsár, 24.240 hold erdő, 23.904 hold részben legelő és mező az erdőben, mocsarak és terméketlen föld.

Beljén 1922-ben növénytanai kísérleti állomás létesült, ahol egyelőre a főfigyelmet a téli buza, a zab, a cukorrépa és a tengeri termelésre fordítják. Különösen sok gondot kísérleteznek a cukorrépával.

Az állattenyésztés négy csoportból áll: lovakból, vontató marhákból, fejőtehenekből és sertésekből. Augusztus 1-én 5 csődör, 522 vontató ló, 158 csikó, 337 vontató marha, 14 hizómarha, 1 bivaly és 13 szamár, továbbá 28 öreg bivaly, 191 tehén, 248 fiatal bivaly, 2448 borjú, 1720 fejőtehén, 380 hizósertés, 3917 tenyészsertés, 162 kos, 1343 bá-

rány és 3308 juh volt a beljei birtok állatállománya, amelynek főjöveldelme vajból áll elő. A vajon kívül jelentékeny jöveldelmek származtak a hizóállatok kivételéből.

1919-ben a napi átlagos vajtermelés 80 kiló volt, 1920-ban 85 kiló, 1921-ben 100, 1922-ben 200, 1923-ban 330, 1924-ben 350 és 1925-ben 380 kiló volt, egyegy tehén átlagosan 1919-ben 4512, 1920-ban 4220, 1921-ben 4507, 1922-ben 4812, 1923-ban 5931, 1924-ben 6173 és 1925-ben 7500 liter tejet adott.

Az erdőkből 19.511 hold árterületen, míg 4731 hold száraz területen van, utóbbiak főleg tölgyfaerdők és 120 évesek. Az évi fakitermelés 2600 köbméter épületfa (tölgy és kőris) és 10.000 köbméter különféle tűzifa. Az árterületen levő erdőterületen évente 6000 köbméter épületfát és 50.000 köbméter tűzifát termelnek ki.

A beljei vadászterület Európa legsebbe vadászterülete. Kisebb vadakon kívül vannak ott szarvasok, őzek és vadászok. Utóbbiakból 1200—1600 darab van. A vadászatok különleges szabályzatok szerint történnek és évente 200—300 főlétszámú szarvas kerül terütekre. A leterített vadakat nagyrészt külföldre szállítják.

A birtokon cukorgyár, központi tejgazdaság, vágóhid, gőzmalom, két téglagyár, gépműhely és lémglyár van. Tekintettel a nagy állatállományra, szerrumgyár létesítését tervezik. A cukorgyárt kibővítették és ecélra 15 millió dinárt fordítottak. A cukorgyár hiányos felszerelése a két-három háboru utáni esztendőben a kedvező konjunktúra kihasználását kizárta. A gyár napi termelése 15 vagon és a kampány 100 napig tart. 1919—20-ban 62 vagon cukrot termelt a gyár, 1920—21-ben 142, 1921—22-ben 164, 1922—23-ban 365, 1923—24-ben 590 és 1924—25-ben már

1511 vagon telt ki a termelés.

A központi tejgazdaság napi 26.000 liter tejet termelt.

A vágóhid uralkodó részben az uradalom szükségletét fedezi. Amennyiben hizottsertésért nem érhető el kedvező ár, a vágott sertést piacra viszik.

A gőzmalom napi kapacitása 5 vagon.

A lémglyár kisebb méretű és évente 70.000 témtárgyat állít elő.

A két téglagyár évente 4 millió téglát készít.

A gépjavitóműhely kizárólag az uradalom igényeire szolgál és mezőgazdasági gépeket és szerszámokat javít.

Az uradalomnak igen jövedelmező ága: a halászat, amelynek központja Apatinban van. A birtok halászati területe a Dunán és a Dráván 40.000 katasztrális hold.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. október 21.

Zürich deviza 9.20.

Budapest deviza 1265—1269, valuta 1255—1269.

Prága deviza 60.10—60.60, valuta 59.85—60.35.

Berlin deviza 74.4—74.6 milliárd márka, valuta 73.9—74.3 milliárd márka.

Bécs deviza 1256—1260, valuta 1254—1260.

Trieszt deviza 44—44.52.

London deviza 274.

Newyork deviza 17750.

Zürich, okt. 21. Zárlat: Beograd 9.20, Páris 22.95, London 25.1325, Newyork 519, Brüsszel 23.65, Milánó 20.73, Amsterdam 208.70, Berlin 123.60, Bécs 0.007315, Szófia 3.80, Prága 15.37, Varsó 85, Budapest 0.007270, Bukarest 2.475.

Beograd, okt. 21. Zárlat: Páris 240, London 273.10, Newyork 56.325, Brüsszel 258, Milánó 225.50, Amsterdam 2274, Berlin 13.44, Bécs 7.945, Szófia 41, Prága 167.35, Budapest 7.39, Bukarest 26.75, Zürich 1097.50, Szaloniki 75.

Zagreb, okt. 21. Zárlat: Newyork 56.25—56.85, Milánó 224.30—226.70, Berlin 13.39—13.49, Bécs 7.95—8.06, Prága 166.625—168.625, Budapest 7.70—7.80, Trieszt 274.80—277.60, Valuták: Francia frank 248, Dollár 55.425—56.625.

Novisadi terménytőzsde, okt. 21. Buza: 2 vagon bácskai, Szombor kerületi 250 dinár. Árpa: 3 vagon bácskai 63 kilós 167.50 dinár. Tengeri: 2 vagon bácskai 175 dinár, 8 vagon bánáti 164 dinár, 2 vagon bácskai új 105 dinár, 5 vagon bánáti új, január 107.50 dinár, 10 vagon bánáti új, március—áprilisi, Duna hajó 137.50 dinár, 1 vagon szerémi 160 dinár. Bab 2 vagon bácskai 2—3%-os 200 dinár. Liszt: 1 vagon 5-ös bácskai 300 dinár, 5 vagon 8%-os október—novemberi Szubotica paritás 305 dinár, 2 vagon 8%-os 290 dinár és 6 vagon 6-os bácskai 240 dinár. Irányzat: változatlan.

Szentai gabonárak. Buza 240 dinár. Ótengeri 160 dinár, prompt szállításra 90—95 dinár, december—januári 102.50 dinár, február—márciusi 107 dinár, csöves 65.50 dinár, árpa 150—160 dinár, sörárpa 172 dinár, herceg 2010 dinár, zab 145 dinár, rozs 140 dinár, köles 122.50 dinár, bab 185 dinár, liszt 300 400 dinár, főző 350 dinár, ötös 300 dinár, korpá 140 dinár. Irányzat: lanya.

Csikágóli gabonátőzsde, okt. 20. Buza decemberre 146.125, májusra 142.75, júliusra 125. Tengeri 84.5, decemberre 75, májusra 79.375, zab decemberre 39.5, májusra 43.75, rozs decemberre 81, májusra 86.5.

Newyorki gabonátőzsde, okt. 20. Buza 167.125—165. Tengeri 97, Liszt 725—775. Az irányzat búzánál egyenetlen, tengerinél alig tartott.

INGYEN

megmondom Önnek, hogy Suboticára megérkeztek a legújabb angol és francia divatalbumok (Paja Dobanovackeg ul. 4.) szalonjába, ahol a legelágásabb és legjobb kiviteiben készült mindenféle női ruha és

HITRI

8036

KOSZTUM**NYILTÉR.****Tekintse meg raktáramat**

és győződjék meg

áram olcsóságáról. Az őszi és téli idény beálltával ajánlom a nagyérdemű közönségnek dusan felszerelt raktáram megtekintését, hol nagy választékban, mindenminőségben és olcsó áron kapható

férfi és női kabát és ruhaszövetek

paják és minden a rőfös szakmába tartozó áruk.

Maradékokban állandó nagy vásár

EVETOVICS MIKLÓS

rőfös üzlete, Paja Kujundžićeva ulica 11.

Molczer-ház

9024

DUNAV**BIZTOSÍTÓ R. T. ZAGREB**

Vezérügynökség: SUBOTICA, VILSONOVA UL. 11
TELEFON 7-97.

Foglalkozik a biztosítás minden ágával:

élet-, hozomány-, nyugdíj-, árszállítás, katonai szolgálat, tűz-, betöréses lopás, baleset-, szavatosság, autó-, jég-, transport-, üveg-, géptörés- és üzemszünetelés (chomage) esetére való, továbbá gyermekbiztosítással.

Élet-, hozomány-, nyugdíj- és katonai szolgálat esetére való biztosítás

heti befizetésekkel

Minden héten egy darab 10 dináros szelvény váltandó be. Minden 10 dinár ellenében 10.000 din. tőke biztosítottik

A tőkegyűjtés legegyszerűbb és legkönnyebb módja. Legolcsóbb díjtételek a biztosítás minden ágazatában.

SOMBORI MEZŐGAZDASÁGI TÖZSDE

Az első 14 nap tapasztalatai azt mutatták, hogy a keddi és pénteki tőzsdenapokon az egy óras tőzsdeidő nem elegendő a forgalom lebonyolítására, miért is az igazgatóság folyó hó 16-án tartott ülésén elhatározta, hogy október 20-tól kezdve a tőzsdeösszejevetel már 11 órakor kezdődjék és változatlanul mint eddig is fél 1-ig tartson.

Hirdetés

Alulírt zárgondnok közhírré teszi, hogy a Rajić Mihály bérlet által Zombory László földbirtokos fődjébe bevetett mintegy 10 hold cukorrépa termés bírósági végrehajtó általános eladatik f. é. október 23-án d. u. 3 órakor a helyszínén (Sombor, Apatini uti szállás).

Nikolić Péter
zárgondnok.

Tőkeerős serios képviselőt keresek

Subotica részére egy lukratív TÖMEGCIKK terjesztésére. Személyes megbeszélés d. e. 11-től 12-ig Hotel Jagnje 8 sz. szoba.

Braćalöwy

SUBOTICA

Jelašićeva ulica 5.**Riskapolnával szemben**

Decsy patika mellett

300-as számú prima

Ibolya vászon D. 20.—**Liliom vászon D. 15.—**

Herm. Pollack-féle

VÁSZON I-a D. 13.50**SIFFONOK D. 11.50**

CÉLUNK:

**Nagy forgalom,
KIS haszon.**

Értesítés.

A „SREĆA“ kiházasító egyesület néhány napon belül megkezdi működését. Felhívtnak a tagok, hogy törzskönyvezés céljából az irodában megjelenni sziveskedjenek.

9048

Felhívás

Alulírott Kiss Mátyás megvettem a volt Vedraféle jelenleg Bécs Józsefné vendéglőjét, miért is felhívom nevezett esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket 8 napon belül dr. Tordai Izsó ügyvéd irodájában jelentsek be, mert későbbi bejelentéseket nem veszek figyelembe.

Subotica, 1925. október 19.

Kiss Mátyás

9025

Üvegcsiszolda és tükörgyár berendezéshez Suboticán keres társat

üvegcsiszoló szakember akinek több évi külföldi gyakorlata van. 70 százalék berendezés, szerszám és gépek megvannak.

Cim: SCHMOLKA hirdetőirodában NOVISAD Futoški put 2.

Nagy petroleumgyár jól bevezetett proviziós

olajutazót

keres mielőbbi belépésre

Ajánlatok „SZAKEMBER“ jeligére a lap novisadi kiadókivatalába kéretnek.

9052

METALLUM
elemek zseblámpákba

ELADNÁM
vagy cserélném

Karanačon levő néhai Prohászka-féle szállómet, szántóföldemet, 9 1/2 kat. holdnyi területemet a rajta levő emeletes téglépülettel, hatalmas pincével, 150 hektoliternyi hordókkal és ugyanannyi köddel stb. — Cserébe vennék Sombor közelében szőlőt, földet, házat stb. Bővebbet a kiadóban

ELADÓ
kedvező áron

egy 40 HP Ruston Proktor motoros-órnak komplett, generátorral, továbbá egy csukott 6 üléses luxus autó mind kitűnő állapotban

STEVAN BUGARSKI

NOVISAD

Temerinska ulica 86.

9036

Ne csináltasson KALAPOT

mert készen kapja a legszebb modelleket feltűnő olcsó árban az

„Eszterka“

kalapszalokban

Aleksandrova ul. 9.

9040

Marhát**teleltetésre**

méltányos feltételek mellett cca 50-60 drb-ot elvállalok

Ajánlatokat a kiadóba

9100

Utlevél

bármely konzulátusnál 50 dinárért. Fizetés utánvétel. Az utlevél ajánlva küldendő

„ATLAS“

Kereskedelmi ügynökség
Beograd, Postafiók 346. szám.

9752

Olcsó és jó házi kenyér

Din. 375

Orient-keks Karlsbadi kétszersült

Graham kenyér gyomor- és cukorbetegségeknek

Mayer Alfréd

villanyerőre berendezett üzemében

Subotica, Kalkas iskola mellett.

9216

Elsőrendű

akácfa komlóoszlop

kapható

Szemző Bélánál Suboticán

Prozova ulica 2. — Telefon 269.

WACHTLER MIHÁLY

GÉPLAKATOS MŰHELY SUBOTICA,

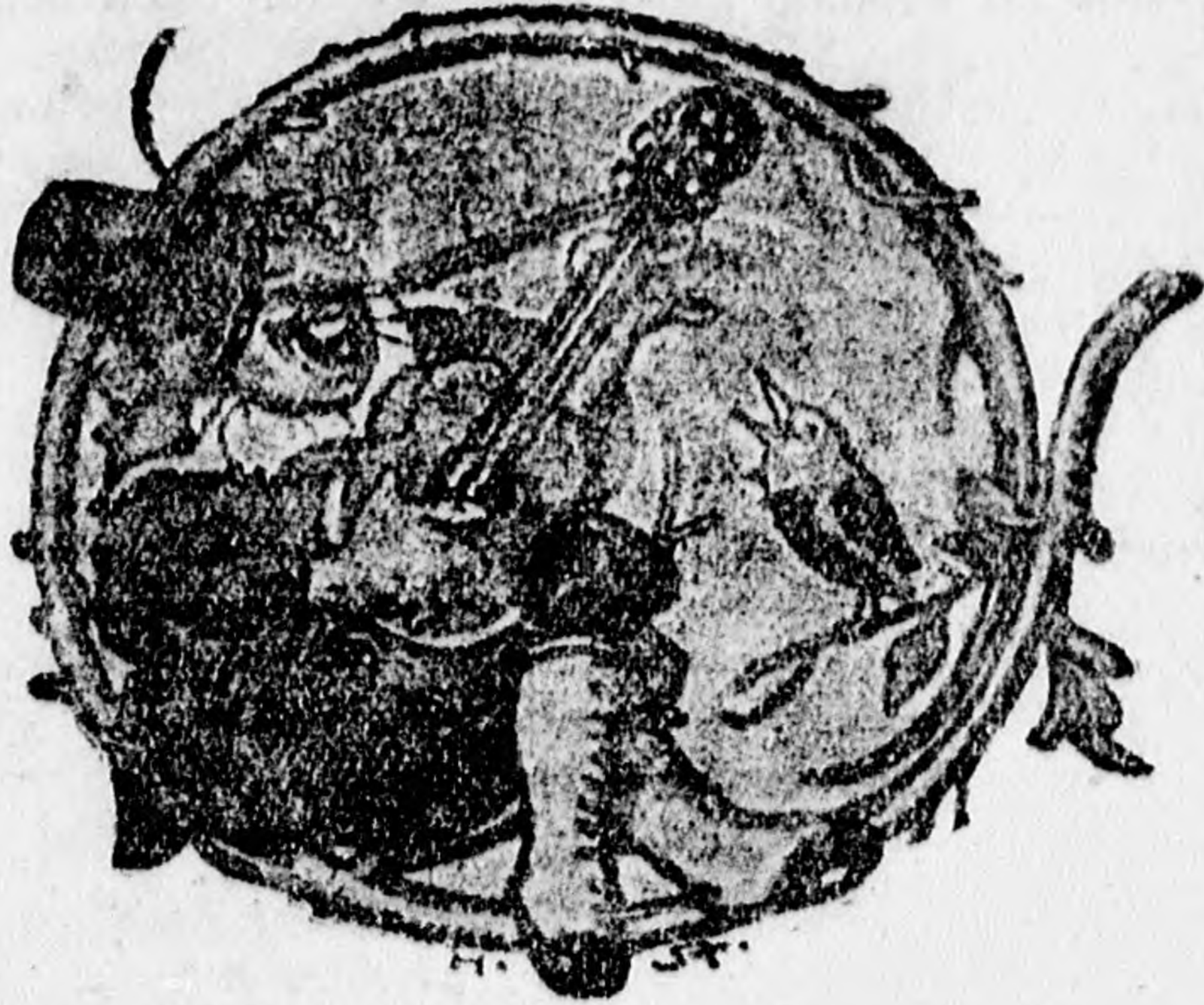
Save Tekelje put 21. Saját ház.

Az összes mezőgazdasági gépek valamint bármely vas és gépmunkákat vállal és javít.

A legmodernebb Wertheim-kasszákat sértetlenül nyit és javít.

9400

Minden veréb csiripeli az ágon
BONTON cipő a legjobb a világon!

Jó, olcsó, tartós és mégis elegáns.
Kapható **BONTON** cipőül. letben
(Gőzfürdő épület)

A telepünkön levő 2 éves
száraz bükk-, gyertyán-,
szil-, kőris- és tölgy
tűzifa aprítva 40 din.
100 kg.-ként A pontos
súlyért garatálunk. Sze-
rezze be szükségletét míg
a kész et tart!!
I-a bükkhasáb tűzifa va-
gonlételeben 100 q-ként
Din. 3000
VUJKOVICS J és TÁRSA
Skotus Vitor és Jukičeva-
sarok. — TELEFON 669.
8632

Saját készítmény!
Állandó nagy raktár!
Legújabb divatu
modern

cipőkben

Márkó Pressburger
vezet

Külön mértékszámú! Szak-
szerű orthopéd munkák!
Aleksandrova ulica 5
Bárany-szálloda mellett
3814

MLINAROVICS BOŽIDAR
SZŐRMEÁRUHÁZA
SUBOTICA, VÁROSI SZÉKHÁZ.

**Különféle
szőrmékből és bundákból**
a legnagyobb választék, legszolidabb ki-
szolgálás és legolcsóbb árak!

Tekintse meg hatalmas áruraktáromat
véteknényszer nélkül és meggyőződik
áruink jó minőségéről és reklámárainkról.
8971

Bácska egyik legélénkebb nagyközsé-
gében **jóforgalmu, egyedül álló**

szálloda

kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Komoly reflektánsok érdeklődjenek:
Kardos hirdetővállalatnál
Novisad, Kralja Petra ul. 19.
8938

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.
Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentaí put.

Mindenféle zsák, zsinogáru, tömlő és
hevederek

**PONYVA UJ ÉS HASZNÁLT
PONYVAKÖLCSÖN**
Butorszövetek szőnyegek és az összes kárpitos
cikkek gyári áron beszerezhetők.

**ÜGYVEDEK
PÉNZINTÉZETEK**

Felvezünk hirdetéseket a
„Službene Novine“
részére. Bei talási díj támpé-
ldányok elleében után-
vétell üzletend. Tisztelet-
díjunk csak 100 dinár. —
„ATLAS“
kereskedelmi üynökség
Beograd, Postafiók 346.
8703

FAT GELPEL

ofesón
V Á G N A K
LEIPNIK TESTVÉREK
Subotica, Zrinjski trg 27.
(Szécsényi tér)
9029

BIRTOKOK

ŠABACON
50-250.000 dinárig
ELADÓK
Felvilágosítással szolgál
S. Jeftić, Šabac
Jevremova ul. 23.
8839

Hölgyeim! Az elegancia csúcspontja

**Les Tissus
A.G.B**

anyagok viselése, amelyek minden elsőrendű üzletben kaphatók

Eladás csak kereskedőknek!

ZAGREB, JELAČIČEV TRG 20/III. — TELEFON 6—99.

AKÁCSFA KOMLÓRUDAKAT

7 és 8 méteresekeket minden vastagságban franco vagon

Indija és franco erdő, Indijánál eladnak

Holzindustria Ges. és Wolf Samu és Fia cégek Novisad

KOSZORUKAT

mű- és élő kivitelben
előnyös árak mellett
ajánl mindenszentekre
HORTENZIA
Subotica, Trenkova ul. 2

Nyilas és Csajkás

óras, ékszerész és vésnök
Subotica, 8854
Strossmajerova ul. 7. Husplac
Aranyat, ezüstöt és drágakö-
veket veszünk és eladunk.

NEMES

gesztenye

viszonteladásra
állandóan
legolcsóbban kapható
CEISLER KÁROLY
nagykereskedésében, Subotica

MICHLER és GLAS

nyil- és dívatászhők
Subotica, Skotus Vitor 4.
Ajánlják a legújabb gazi és
téli angol szövet
új ajándékait, amelyeket
nagy választékban állnak
raktáron.
8830

Halló! Halló!
30 din. és 36 dinár

100 kg.-ként száraz aprított fa
Schianger Makso
nagykereskedés
Subotica, Skotus Vitor 82.
Szt. György templommal
szemben,
Telefon: 6—48.

ÉKSZEREK

ARANYLANCOK, ÓRÁK
REPOVICS-nál
Aleksandrova ul. 15. Ruff mellett
Ékszerioglások megvárhatók.
8677

*Remélem, mindenki
tudja hogy gyártmányaim
szépek, tartósak és olcsók*

Beck Jenő kötött-szövött áruk gyára, Subotica
Pašičeva ulica 8.

Kontinentál

**BIZTOSÍTÓ ÉS VISZONTBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
BEOGRAD.**

Legelőnyösebb feltételek mellett vállal mindennemű biztosítást.

Képviseltek:

Sombor
Kovačić i Drug
bankház

Novisad
Vilsonov trg
broj 4.

Vel.-Bečkerek
Medi. Trgovačka
Bankánál

KORZÓ MOZI

Oktober 21-25.
Szerda—vasárnap
First National attrakció!
Orient film monopolja.

A hedua táncosnő

Pószereplők:
Norma Talmagda
Josef Schildkraut
Lé a francia kapitány és arab
sejk kettős szerepében fogja
gyönyörködtetni a közönséget.
Mészai kelet egyik francia gyar-
metából induló ez a perzselő
levegője, mindvégig izgalmas
történet, mely a keleti nők buja
szerelemét képzatos különös-
gekben tárja fel. Míg az egy
film keretében két ilyen csillogó
szerepet, nem szabad további
reklámra szavakat vesztegetni!

MEGHIVÓ

a „CASINO DE PARIS”
híres párisi mulató elő-
adásaihoz, mely a modern
kor minden rafinériájával
van megrendezve és e hó

**20—25-ig
keddtől vasárnapig
P A R I S**

c. filmatrakció keretében
bemutatásra kerül a

LIFKÁBAN

A megtekintés csakis fel-
nőtteknek van engedé-
lyezve!

Az igazgatósg.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kiszámlázásán számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felbontott jeligés leveleket továbbítunk.
Kérdésekódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Asztalossegédek, kik ön-
állóan dolgoznak, azona-
nali belépésre kerestetik.
Repülőgépgyár, Beograd,
Vladetina 13. 9090

Kemény árvalány állást
keres urinél, mint tár-
salgónó avagy mint ne-
velőnő gyermek mellé.
Éves bizonyítványok, per-
fekt német. Cim a kiadó-
ban. 9098

Gyógyszerész gyakornok
egy évi praxissal állást
keres. Cim: D. G. Novi-
sad, Kralja Matija 1.
9099

Tisztviselő perfekt szerb,
német több évi bankpra-
xissal pénztárnoki, leve-
lezői vagy más bizalmi
állást vállalna Szombor-
ban. — Megkereséseket
»Szombor 1200« jelígre a
kiadóba. 9092

Okl. gyógyszerész ke-
res elhelyezést gyógy-
szertárban vagy vegvé-
szeti gyárban. Bővebbet
Bacsmegyei Napló no-
vísadi fiókjában. 9079

Borbélysegédet keresek
azonnali belépésre jó fi-
zetéssel. Baka Antal Lu-
das, templom mellett. 9087

Uzaltalorsországra ügynö-
köket keres Schäffer Hu-
gó bankház, Szombor. 9094

Kerestetik egy kertész, ki
a virágkerteszethez és
a szőlő műveléshez ért.
Cim: Pece Ferenc Malj-
Idjós. 9103

Fiatall asztalos segéd ál-
lást keres. Cim: Kelemen
Ferenc tanító Malj-Idjós.
9102

VÉTEL-ELADÁS

Nagyobb motormalom jó
buzatermő vidéken min-
den elfogadható áron ke-
vező fizetési feltétel mel-
lett más vállalkozás miatt
eladó. Csak személyesen
tárgyalok. Szász György,
Adorján (Bačka). 9101

Amatőrök régi pénzüj-
tők, arany Kossuth La-
jos 50 éves jubileumi kül-
földi érem 1896. kibocsá-
tás, olcsón eladó. Migot-
ski Zagreb, Prilaz 44, föld-
szint. 9091

Olcsón eladó pedálos
cimbálm. Zriniski trg
II. emelet. 9085

Urudalmi tej kapható Piu-
kovic József központi
irodájában, Jelašiceva ul.
4. 9084

Prómes gasztdáskabátok,
bőrkabátok, fiúkabátok,
raglánok, női és bakli-
felöltő különlegességek ol-
csón beszerezhetők Eisler
Izsónál. Barátok templo-
ma során. 8987

Eladó vagyonszerző tü-
szerület berendezéssel
együtt. Martonos szállás
kís-piac főtéren. Érdek-
lődni Ignác Antóci János-
nál. 8627

Üvegezett állványok, pul-
tek és egyebek eladók.
Trumbiceva ulica 11. 9059

Keveset használt háló-
szoba butor eladó. Cim a
kiadóban. 9036

Öt kapa szőlő villával
olcsón eladó. Cim a ki-
adóban. 9030

35 HP Röck-féle stabil-
gőzgép, kondenzátoros,
alacsony magas nyomá-
su, hozzá egy Kormvall
kazán 36.56 négyzetmé-
ter tüzfűlélettel olcsón,
jutányosan eladó üzem-
nagvobbítás miatt. Pfei-
fer Pál és fia motormai-
ma Bajmok. 9023

Orvosok figyelmébe!
Rendelőszoba, butorok
sürgösen eladók, nagyon
olcsón. Cim a kiadóban.
9016

Háló, ebédlő, konyhabu-
tor, csillárok eladók. —
Megtekinthető délután.
Cim a kiadóban. 9014

Kazán jó állapotban
6—8 létköri nyomásra
140—420 cm. méretben,
kisebb 25—30 lóerős üze-
meknek, fürdőnek külön-
sen alkalmas, esetleg
nyersolaj tartályra is fel-
használható, olcsón és
sürgösen eladó. Paromlin
Opovo. Banat. 8939

Eladó 6 HP benzín és
petroleummotor 3 lukas
morszóval és körfűrész-
szel, a motor nagyon erős,
minden célra megfelel. —
Krakovsky lakatos Backa-
Topola. 8577

KÜLÖNFÉLE

Szallagfűrészt forrasztást
vállal Kudlik, Poštanska 8
8951

Butorozott szoba magá-
nyos nő részére kiadó. —
Telstojeva ul. 8. 9106

Butorozott szoba azona-
nal átvételre kiadó. Iva-
nova ul. 10. 9107

Önkéntes árverésen el-
adatik folyó hó 25-én va-
sárnap délelőtti 11 óra-
kor a Szombori Iparbank
helyiségében, a Szombor-
ban a vasútállomás és a
Hengermalom közvetlen
közlemben lévő cirka 800
□-ölnyi faterlepre vagy
bármely más ipar vagy
gyártelepre kiválóan al-
kalmas terület a rajta lé-
vő épületekkel együtt.
9081

Házaspár tiszta butoro-
zott szobát keres kony-
hahasználattal. Ajánla-
tok »Mérnök« jelígre
a kiadóba. 9075

Kiadó nagy raktár a bel-
térén november hó else-
jére. Telefon 622. 9070

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár

Jóforgalmu kifőzde, közel
a főtérhez, betegség miatt
sürgösen átadó. Cim a
kiadóban. 9002

Centralna Banka Suboti-
ca, Aleksandrova 4. Ál-
landóan folyósít kölcsö-
nöket ingatlanokra, va-
lamint kezizálogra mér-
sékelt kamattételekkel.
8920

Utcal butorozott szoba
két személynek kiadó. —
Cim a kiadóban. 8834

Damburirozás, zsinórhim-
zés, lacet felvarrás stb.
guvrirozás, gombbehuzás
Aida kézimunkaüzletben,
Csirkepiac, kisköz. 8772

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár

Pallacson közel a vasutállo-
máshoz uriházban jutá-
nyosan kiadó egy, esetleg
két elegáns butorozott
tisza meleg szoba külön
bejárattal. Cim: Kmetz
fűszerüzletben. 9067

HÁZASSÁG

Nősülés céljából óhajt
33 éves elegáns beogradi
izr. bankigazgató megje-
lelő vagyonnal rendelkező
hölggyel, esetleg fiatal
özvegyvel megismerkedni.
Hozzájártozók közvetíté-
sét szivesen látom. Fény-
képes leveleket Markovits
Mihajlo Beograd, Poste
Restante kérek. 8760

FOGLALKOZÁS

Házvezetőnőnek ajánlko-
zik fiatal özvegyasszony,
aki a háztartás minden
ágában, varrásban és a
gazdaságban jártas. Akár
városba, akár falura. —
Ajánlatok »Beckerekik«
cimre a kiadóhivatalba.
8982

Rövidáru engrosszakmá-
ban teljesen perfekt, a
Bácska—Bánáthban jól be-
vezetett, komoly elsőren-
dű utazó kerestetik. —
Ugyanott a szakmában
teljesen perfekt segéd föl-
vétetik. Cim a kiadóban.
9097

Irodal teendők vézzésé-
ben jártas, szerbül, eset-
leg németül beszélő és
levelező irodistanó azona-
nal felvétetik. Irásbeli
ajánlatok fizetési igények
megjelölésével Fischer
Ernö céghez Subotica kül-
dendők. 9060

Bécsi varrónő házakhoz
ajánlkozik napi 60 dinár-
ért, esetleg házón kívül
is. Cim a kiadóhivatalban.
9027

16—18 éves árvalányt
keresek gyermek mellé
zsidó családkhoz, ahol jó
bánásmódban részesül. —
Egészséges és feltétlen
tisztességes leányok ir-
tanak »Jó otthon« jelígre
a kiadóhivatalba. 8993

Szorgalmas kereskedőse-
zéd állást óhajt válto-
ztatni a rőfös- és rövidáru
szakmából. Cim a ki-
adóban. 8992

Elsőrangú mindenes be-
járó szakácsnőt keres el-
sejére háromtagu család.
Cim a Lijka-moziban. 9096

Kiutófiut azonnalra fel-
veszek. Rosenfeld bőrke-
reskedő. Sokolska ul. 2.
9089

Teljesen ingyen kapja

az esküvői fényképét mindenki, aki a JEGYGYÜRÜJÉT
nálam vásárolja.

A kiházasító egyesületek tagjai még külön 10 százalék
engedményt is kapnak.

Á D Á M

ékszerésznél Subotica

Rudičeva ul. 6. Sugár fűszeres ház

Az évek ocsóbbak
mint hárbok!